

nyheter

Studentantallet klart
Endelig er studentantallet for våren 1998 klart. Målsetningen om stabilt studenttall er overholdt, men KUF krever mer.
www.utropia.no/studenttall.html

TSI og samskipnaden sammen for idrettshall?
Under utredningen til idrettshallen kan ikke TSI og studentsamskipnaden bli enige om hvordan de skal trekke i samme enden av tauet.

Side 9

Samiske interesser i prinsippprogram
Studentstyreprerentant Kjell-Arne Mathisen fremmer forslag om egne punkter om likestilling mellom samisk og norsk i studentstyret.

Side 10

Faenskap på UB
300 år etter at den ble skrevet kom boka «Trolldom og ugudelighet...» ut. I den anledning kan du se en utstilling på UB der faenskap står i sentrum.

Side 8

kultur

...elsker, elsker ikke:
- Dette var et prosjekt fra min side. Tromsøguttene Ole Gæver debuterer med diktsamling utgitt på eget forlag.

Side 18

Blå toner
Madrugada er et kommende rockband med enormt potensiale. Kritikerne i de fleste aviser her til lands har skamrost vesterålingene.

Side 22

Temaartikkel
Vulgærjournalistikken har som oftest ingen ende. Frank Harris var samtidig med Oscar Wilde og beryktet for sine historier både via det han serverte i de aviser han var redaktør i samt de rykter han satte ut om seg selv som privatperson.

Side 20 og 21

meninger

Leder
Jakten på makten

Side 2

Kronikk
Studentdemokratiet: Enkjønnet formering?
Siv Tofte, avtroppende nestleder i Studentstyret.

Side 2

Leserbrev
Ståle Berglund, NSU
Ingulf Nordahl
Per Christian Strøm
Petter Reinholdsen

Side 12 og 16

Husk Utopia på Internett:
WWW.UTROPIA.NO
Nå med egen søkemotor!

Filosofilegende i Tromsø

Arne Næss gjestet polarbyen også denne høsten. Denne gang var det i forbindelse med utgivelsen av den siste boka «Livsfilosofi». Refleksjon og åndelig påfyll kommer godt med under mørketiden.

Side 19

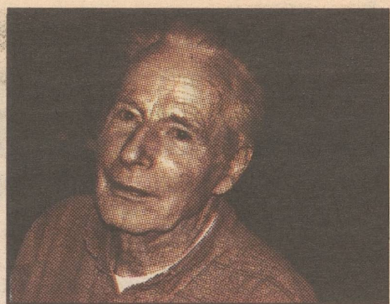

Foto: Cecilie Knoph Berg

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 16
- 2. desember 1998
- Uke 49
- 23. årgang

Studentstyret 1999:

FOTO: ANDRÉ KVERNHAUG

Nytt blod i studentpolitikken

Friske studenter overtar fra nyttår jobben med å drive studentdemokratiet på universitetet. Studentstyrets arbeidsutvalg er 100 prosent frikjøpt og stiller med sterkere kort og tyngre krav enn noensinne. Studentskipet må i boks, fagutvalgene skal gjennom-

føres på alle fakultet, problembasert læring skal utvikles, og rekrutteringen må holdes oppe. Line Kjeldstrup fra NFH slo ut Markus Lie fra Ansvarlige studenters liste i en konvensjonell valgduell om ledervervet.

Side 5 og 7

En fortrolig redaktør?

Selverklært sexguru, hypokonder og redaktør med innpass i celebre sirkler. Utopia gir deg en temaartikkel sentrert rundt viktariatidas sladder: Møt Frank Harris.

Side 20

FOTO: PER STEINAR MOEN

Utveksling

En undersøkelse på Universitetet viser at studentene i Tromsø ønsker å ta delstudier i utlandet. For dårlig informasjon kan være årsaken til at vi ikke reiser ut.

- Et informasjonsmøte i semesteret er ikke nok, sier Kristine Sørgaard i studentstyret.

Side 6

Jakten på makten

Ny generasjon oppkomlinger tar over makten med alle attributter. Endelig kommer konsensus i studentstyret akkurat som på stortinget. Revidert statsbudsjett gir oss idrettshall og teorifagbygg. I vår levetid! Avstanden fra lobby til beslutning synes å bli bare lengre. For syv år siden laget TSI en framdriftsplan for idrettshall. Nå er de involverte involvert i bedriftsidrettslag. Hvor mange av studentene vet hvem som var studentstyreleder for to år siden, eller ett år siden? For ikke å snakke om alle de andre vervene som skal bety noe. Hvem var redaktør i Utopia i -95 eller student i samskipnadens styre?

■ ■ ■ Til sammenligning er vitenskapelige en stund med i utviklingen. Professorer har i praksis livstidsansettelse, og administrasjonen er befestet av langtidstilsatte. Etter en periode på la oss si 8 år har man jo slett ingen ansiennitet innenfor akademien. For åtte år siden gikk jeg på ungdomsskolen. Enkelte hovedfagsstudenter tok kanskje ex.phil. den gang, hvis det overhodet eksisterte forprøver i 1989. Bevilgende myndigheter hadde de samme folkene i byråkratiet. nnn Nå er det andre politikere.

■ ■ ■ Kanskje må jeg studere historie for å finne ut hvem som vedtok budsjettposten jeg trekker på og hvorfor. Greit nok, referatene blir formodentlig lagt ut på en eller annen hjemmeside.

■ ■ ■ Takk og pris for vedvarende dis-kontinuitet blant begynnerne. Det er alltid et "nytt" prosjekt å starte opp, og vi vet ikke hvem som ville det samme i 1996. Velgermassen vår er ikke dagarbeidere som har glodd på dagsrevyen i 30 år. I vår egen klubb er det lett å motivere hverandre til å motivere hverandre. De som ikke kan vise til en kommetkarriere, får enten være medløpere eller trekke seg unna. Forhåpentlig uten å erklære krig. De kan settes i andre verv eller gå på fylla i Oslo. Mens vi brisker hverandre.

■ ■ ■ På slutten av 60-tallet var det noen som snakket om etablissementet. Så gjorde de noe med etablissementet. De var studenter og kjente ikke lenger sine egne betingelser. De veltet pultene, selv om det ikke var majoriteten som ville ha endring. Sosialdemokratiet innhentet heldigvis studentene, som etter hvert ble en mindre opposisjonell gruppe. Nå er vi innhentet i annen generasjon og er gode venner med våre lærere, hvem de nå enn er. Hvor stor del av studentmassen må stilles til rådighet for å fjerne grunnlaget for å snakke om konsensus og "representanter"?

Enkjønnet formering?

Studentdemokratiet

Kronikk: Siv Tofte, avtroppende nestleder i Studentstyret

Studentdemokratiet på Universitetet i Tromsø har gjentatte ganger blitt beskyldt for å å reproducere seg selv. Mange oppfatter det som en mutant som formerer seg ved celledeling. Spesielt gjelder dette Studentstyret som jeg har best kjennskap til.

Det er sant at nyrekruttering skjer stort sett gjennom bekjentskap. Det er alltid enklest å hyre inn gamle venner til å gjøre deg tjenester. Venner har ofte samme interesser som deg, og de er villige til å gjøre en innsats når du har bearbeidet dem en stund. Resultatet er at studentdemokratiet fra utsiden ofte synes som en meget homogen venneflokk som styrer showet etter eget ønske.

Mareritt og kupp

Urnevalget er høstens store begivenhet for de ulike politiske partiene på UiTø. Det man gjør er at man setter opp en liste bestående av minst ti av dine likesinnede. Deretter ber (forlanger) du at alle de du kjenner, om enn helt perifert, stemmer på denne lista. Plakater, løpesedler og personlig drahjelp kan resultere i at "utenforstående" gidder å degenerere seg til å putte ei liste i urna. Gjennomsnittlig kan vi si at vi har til sammen 40 navn på listene. Ca 600 stemte i år. Det blir i snitt 15 stemmer per navn. En overkommelig mengde stemmer å kapre for de fleste.

I realiteten er urnevalget et mareritt for det sittende arbeidsutvalget. Marerittet går ut på at vi gjør vårt beste for å engasjerer og informere alle studentene på Universitetet. Vi arrangerer blant annet debattmøter med alle listene, slik at alle

har mulighet til å gjøre seg kjent med hva de ulike står for. Problemet er at det som oftest dukker opp 20 stykker på disse debattene. Videre at disse som regel står på ei liste selv, eller sitter i dagens Studentstyre. Vi sliter ræva av oss for å få folk til å sitte urnevakt og ender som oftest opp der selv. Så kommer opptellinga. Den er like spennende hver gang. Hvor mange har tatt seg fem minutter til å gjøre sin studentplikt? I år ca 10%. Faktisk en av de beste oppslutningene i landet.

Karriere?

De politisk listene har ti representanter i Studentstyret. Minoritetsorganisasjonene har én hver. Fakultetene har elleve til sammen. Disse velges på studentråd eller allmøte.

Studentråd eller allmøte er det øverste studentorganet på fakultetene, og består av representanter fra de ulike fagene (les fagutvalgene) på fakultetet. Studentdemokratiet på fakultetene blir ofte sett på som grasrota. Det er her nyrekrutteringen i størst grad skjer. Gjennom fagutvalgsarbeid sosialiseres du inn et miljø som ofte fører deg oppover i demokratiet. Det trenger selvsagt ikke gjøre det. Mange driver med fagutvalgsarbeid i flere år og er fornøyd med det. Andre har lyst til å gjøre mer og engasjerer seg i arbeid høyere opp. Det er viktig at de fleste går denne veien for å sikre at Studentstyret taler studentenes sak og ikke partipolitikk. Gjennom å delta på studentråd, arrangere skoleingseminarer og aksjoner prøver Studentstyrets arbeidsutvalg å vekke engasjement hos den jevne student. Vi vil så gjerne komme i kontakt med den murrende horde som hi-

ger etter å hive seg inn i studentpolitikken!

Krigsmaur

Tilbake til formeringen. Studentpolitikere blir ofte fremstilte som krigsmaur som aktivt forsvarer sitt revir (les Studentstyret) fra de før omtalte horder av studenter som har lyst til å hive seg med. En studentpolitiker er per definisjon mest interessert i å holde på egen posisjon og er minst av alt ute etter å dra frem ferskinger som kan bli en utfordring mot ditt eget kongedømme. Stemmer dette bildet med virkeligheten? NEI!!

Studentpolitikere er som regel helt ordinære mennesker. Bare litt mer engasjerte og sosiale enn gjennomsnittsstudenten. De fleste har vært aktive i annet frivillig arbeid både på Universitetet og i samfunnet generelt før de ble lokket inn i politikken. Aktive og engasjerte mennesker er ikke akkurat usynlige i landskapet og stikker seg derfor lagelig frem for hugg. Gir du en studentpolitiker lillefingeren tar han i hvertfall hele armen, om ikke kropp og sjel. Han vet at alfa og mega for studentdemokratiet er nytt, friskt blod. Levealderen for en studentpolitiker på høyt nivå er kort. Som regel ikke mer enn to aktive år. De aller færreste blir honorerte for sin innsats og mange betaler for sitt engasjement med tapte vektall og manglende studieprogresjon. Honoraret er i alle tilfeller så lite at du absolutt ikke blir feit av det. Har du råd til mer enn smør på maten står du i en særstilling.

Små signaler
Med andre ord, de stumme horder av

studenter som med lyst og ivrer etter å hive seg inn i det gode selskap, er en utopi. Alle som så mye som ytrer et pip om at de muligens, kanskje, med forbehold om, under sterk tvil og stort press kunne tenkt seg å ta på seg litt ansvar, blir dradd inn og slukt med hud og hår. Ingen bør føle seg for trygg. En studentpolitiker tolker ethvert utspill som et innspill til deltagelse. Mitt råd til alle som har lyst men føler seg utestengt, er "har du lyst, har du lov". -Hiv deg frem på, meld din interesse, ikke regn med at alle studentpolitikere er tankelesere!!

Copyright © 1998 - Stian Andreassen

AHI NYTT, FRISKT BLOD TIL STUDENTSTYRET...

— Velferd for de få

Global nykolonialisering:

Omtalt som en av Europas fremste intellektuelle på økonomisk globalisering samt tidligere utenrikskorrespondent for Europas største avis, *Der Spiegel*, er det en begivenhet at Internasjonalt Seminar huser Hans-Peter Martin på lista over foredragsholdere.

Marianne Søndmør
Ingrid Hedlund (foto)

Foredragsrundene som Hans-Peter Martin holder, er et resultat av samarbeid mellom flere norske bistandsorganisasjoner deriblant Kirkens Nødhjelp, Flyktningrådet og Redd Barna. Martin har tett program, noe han beklaget da han håpet det ville bli tid til å låne et kontor ved UiTø for å jobbe med boka han skriver på. (Vi har med en globetrotter å gjøre) Martin foreleste ved to arrangement, et internt ved UiTø og en åpen debatt på kvelden der tema var "Vil verdensøkonomien om få år gi arbeid bare til hver femte av oss?"

Felle eller mulighet?

I 1996 kom Martin og Harald Schumann (sjefredaktør i dagsavisen *Der Morgen*) ut med boka *Globaliseringsfellen* (oversatt til norsk 1998) som straks solgte i milliontall og ble en bestseller over store deler av verden. Martin tar opp utfordringen ved at vi står overfor et nytt økonomisk verdensbilde der det internasjonale markedet legger den politiske og økonomiske føringer i stadig større grad.

– Etter ei jappetid dominert av reaganomics har vi opplevd et paradigmeskifte. Martin understreker at det ikke er globaliseringen i seg selv som utgjør en trussel, men strukturelle rammer for økonomisk og politisk føring. Martin tar avstand fra en form for markedsliberalisme – derfor er han ikke utelukkende positivt innstilt til EU. Beslutninger skjer i form av en makt-sentrering som ikke ligger hos de nasjonale organene eller de demokratiske institusjonene. Det er de multinasjonale selskapene og deres institusjoner som styrer verdensøkonomien, og dermed også de politiske beslutningene.

– Hvem kommer nyvinningene til gode? spurte Martin, og svarte seg selv: Vi står nå midt oppe i en ny klassekamp mellom de som er innenfor en økonomisk globalisering og de som er utenfor. Martin sier det er naturlig at et marked som er i vekst bidrar til at store selskap vokser. Dette er likevel et spørsmål om makt motivert av frykt. Slik utgjør de multinasjonale konsernene en økonomisk nykolonialisering. De sosiale kostnadene er ikke et kortsiktig fenomen som skjer i en økonomisk overgangsfase. Neoliberalistene forkaster dermed sosialt og samfunnsmessig ansvar – et grunnleggende moment og målsetting for et samfunn og en stat. Martin trakk inn de største flyselskapene som blir større og større – materielt sett, med færre ansatte. Proporsjonene mellom realkapital og arbeidskraft er ujevn, og vi står i fare for å oppleve femtedelssamfunnet der 20% av verdens arbeidsstokk produserer alle varer og tjenester.

– Et fritt marked vil kun føre til økonomisk apartheid. I stedet anbefaler Martin sterkt en sosialdemokratisk modell der velferdsbehovene prioriteres.

Norsk hykleri

Martin mener Norge plukker rosinen ut av

det europeiske markedet.

– Dere kjenner alle til den galliske landsbyen hvor folk lever i fred og fordragelighet med helten Asterix til å forsvare seg mot inntrengere? I dette tilfellet snakker jeg om Norge. Hvor mange av dere går utelukkende med norske klær og handler kun norske produkter? Martin understreket at det ikke var alle som kunne velge å stå utenfor og samtidig sitte på enorme olje- og energiforekomster. Norge er et land basert på en økonomi som er mindre utsatt for det økende konkurransepresset, men kanskje sterkere utsatt for konjunktursvingninger i den globale økonomien. I tillegg mente Martin det var et spørsmål om hvor lenge ressursene vil vare. Martin mente at Norge på lang sikt har for lite ressurser til å utrede konsekvensene av internasjonale avtaler som norske interesser har gått inn for. Til Aftenposten sist torsdag sa Martin at flere land kan være satt et kvart århundre tilbake på grunn av Asia-krisen. Norge har fått merke den i noen grad, ellers ville oljepri-sene ligget på et annet nivå.

– Økonomisk sett er dere svakere enn Berlin, sa han og trakk inn MAI-avtalen som eksempel på hvor Norge vil ha minimal påvirkning. Norge blir nødt til å godta de avtaler stormaktene kommer frem til.

– Jeg tviler på at Norge vil avvise en avtale tegnet av de øvrige OECD-landene. Martin trakk inn andre overnasjonale avtaler og sammenslutninger som World Trade Organisation og GATT, der Norge kan bli tvunget til å følge vedtekter. Martin håper at Norge vil gå inn i EU samt andre allianser – konsumentene må organisere seg på internasjonalt nivå. Han mente en skandinavisk samarbeidsregion ville være realistisk innenfor de globale nettverk som styres blant annet av Verdensbanken.

Turbokapitalismen akkumulerer

Martins kritikk kan fortone seg som en økonomisk kommentar hvor den pragmatiske føringa grenser til det populistiske. Han påpekte at det er metodene og strategien som gir resultater. Mange transnasjonale selskap er større enn mellomstore stater. Flere av de største oljekonsern i verden har budsjetter og arbeidsstyrker større enn statsbudsjettet og administrasjonen til land som Norge. Martin påpekte

– Dere tror at dere kan stå utenfor EU i all evighet. Hvor mange av dere spiser kun norsk mat, hagler Hans-Peter Martin, og slukker tørsten med nordnorsk øl.

at disse storkonsernene i dag er selvstyrt med gigantstrukturer hvor der er egne vaktstyrker, enkelte steder i den tredje verden er der regulære hærer. Ofte må offentlige instanser kommersialiseres. En nedbygging av nasjonale grenser som liberaliseringsprogrammet fører, resulterer i økt utbytting ved å spekulere i lønnsforskjeller, priser og driftskostnader mellom landa. I den tredje verden der lønningene er på bunnivå, har globaliseringen ført til umenneskelige forhold som barnearbeid, fangearbeidskraft (arbeidsleirer med vakt-hold hvor arbeiderne må vise identifikasjon fins i blant annet "The Free Trade Zones i Sørøst-Asia) og det Martin kalte rent slaveri. *Globaliseringsfellen* konkluderer med at markedsliberaliseringen vil ta knekken på innenlandsk industri. Små og mellomstore bedrifter har ingen andre valg enn å bli underleverandører eller underselskaper av de transnasjonale selskapene, eller produsere for eksport. På denne måten utvikler de transnasjonale selskapene seg til uavhengige, totalitære soner. Med en økonomisk og monetær union vil Europa fra nyttår av kunne utgjøre nok en slik sone – en europeisk proteksjonisme. I mellomtiden mener Martin vi kjøper oss tid.

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så får vi plass til innlegget ditt. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene. Oppgi navn, adresse og eventuelt e-mailkonto. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker post på diskett eller via e-post.

"For det andre, dersom dere mener at studentpolitikken gjør en dårlig jobb – gå da for helvete inn i systemet og gjennomfør et maktskifte, eller dann deres egen jævla organisasjon..."

Les videre på side 12

Utopia

Studentavis | Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Fung. ansvarlig redaktør:
Andreas Knudsen

Kulturredaktør:
Marianne Søndmør

Fung. deskansvarlig:
Ole Martin Jenssen

Fotoansvarlig:
André Kvernhaug

Internettansvarlig:
Harald Groven

Redaksjonen:
Per Steinar Moen, Stine Eidissen Bya, Lars Åke Andersen, Martin Tjersland, Marit Helene Stensen, Siri Vaggen Olsen, Lise Anita Swensen, Vegard Bønes, Kjersti Nielsen, Ingrid Hedlund og Asbjørn I. Bartnes, Hallgeir Løland Torpe, Lars Danielsen, Kristian Misund, Aslak Haanshus, Ørjan Haugholt, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Torstein Solli Hansen, Håvard Bråthen, Erlend Bønes, Irene Foss, Antal Csipa, Dag Ellingsen, Kjetil Storeide, Andreas Knudsen, Cecilie Knoph Berg, Per Christian Strøm, Ole Fjereid, Hilde Holmefjord, Ken Mølmann, Asbjørn Moe, Turid Espelund, Trude Haugseth, Håvard Stangnes, Ingvild Holvik, Nina Sandvik, Edel Cecilie Disch og Mette Strengenhagen.

Adresse:
Universitetet – SVF
9037 Tromsø

Kontortid:
Mandag-fredag kl. 09.00-16.00
(Glassburet, SVF-kjelleren)

Telefon:
77 64 57 20 (Glassburet)
77 64 53 66 (Desken)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@stud-org.uit.no

Internett:
http://www.utopia.no

ISSN:
0806-9611

Trykk:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000

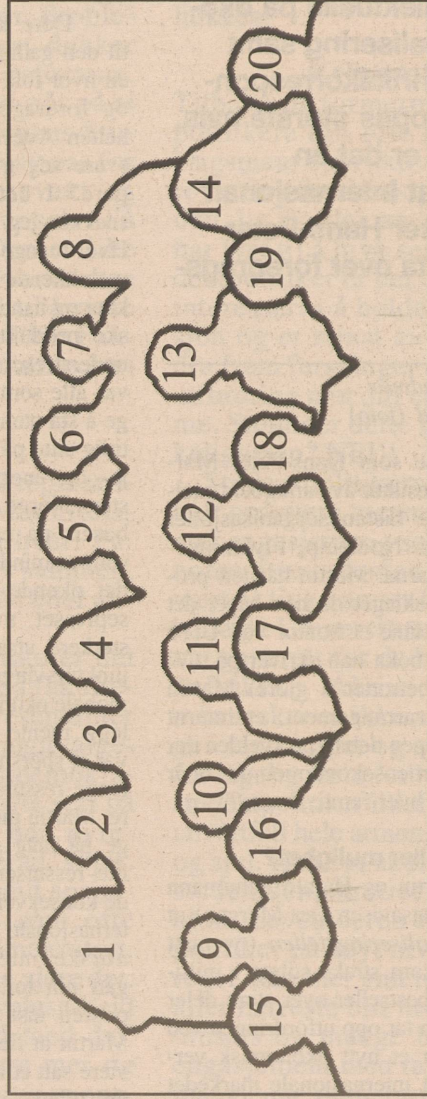
Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud, eller se
www.utopia.no/annonse.html

Neste deadline:
Uke 2, 1999

Neste utgivelse:
Uke 3, 1999

Studentstyret 1999

1. Johanne Skoe Jakobsen (AU, SSL)
2. Mats Sundet (Med.fak)
3. Mona Strøm (Hum.fak)
4. Anette Kaurin (Moderat liste)
5. Line Kjelstrup (Leder, NFH)
6. Bjørn Lindberg (SSL)
7. Ingrid Hovda Lien (SVF)
8. Hanne Larsen (SVF)
9. Margrete Allern Brose (AU, Mat.nat)
10. Svein Rottem (SSL)
11. Kine Steinsvik (Ansvarlige studenters liste)
12. Gøril Grimstad (Med.fak)
13. Vedad Hadziavdic (SSL)
14. Trude Sønvisen (Jur.fak)
15. Asbjørn Moe (Nestleder, Hum.fak)
16. Markus Lie (Ansvarlige studenters liste)
17. Pål Storvik (Moderat liste)
18. Helge Notø (SSL)
19. Jon Fabritius (SVF)
20. Kevin Thon (Mat.nat)

Felix Muhlgans (ISU), Torleif Vaage (Studentvenstrelaget) og Kjell Arne Mathisen (SSSR) var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Fornøyd med seieren

– Jeg er fornøyd, sier Line Kjelstrup til Utropia. Sist torsdag ble NFH-studenten valgt med tretten stemmer til leder i Studentstyret for 1999. Motkandidaten Markus Lie fikk åtte stemmer.

Vegard Bønes (tekst og foto)

På det konstituerende møte for neste studentstyre kom det til duell mellom politisk og fakultetsvalgte kandidater. Etter at Studentenes sosialistlag bestemte seg for ikke å stille med egen lederkandidat til valget, har det hersket uro omkring den kommende lederstillingen og om hvem som til slutt skulle nomineres. Det ble tidligere i høst klart at den politiske listen for Ansvarlige Studenter kom til å nominere sin førstekandidat, Markus Lie, tidligere medlem i studentstyrets kontrollkomité, til valget av leder.

Få dager før valget var det ennå ikke avgjort hvem som skulle stille som motkandidat. Gjennom den planleggingen som er gjort etter studentstyrevalget for en måned siden, gjorde både listekandidater og fakultetsvalgte fremstøt mot lederstolen. Det som var på det rene, var at studentstyret trenger en leder som kan samle engasjementet effektivt, samme hvor kandidaten var valgt fra.

Konsertrommet på Mack-kjelleren ble skueplass for en helt ukontroversiell debatt under studentstyrets konstitusjonsmøte, og det viste seg en god holdning fra valgforsamlingen mot begge lederkandidatene. Under spørsmålsrunden etter innledende presentasjoner, kom det fram at det kommende studentstyret prioriterer handlingsgangen overfor universitetsadministrasjonen og muligheten for å få gjennomslag for sine saker. Dette tyder klart på en positiv og framtidsrettet innstilling det nye styret starter opp med.

Kontakt med fagutvalg

– Jeg vil jobbe tettere opp mot fagutvalgene, sier Kjelstrup. Dette var et av valgløftene hun kom med da hun ble valgt til studentstyrelleder. Med en nærmere kontakt med fagutvalgene ønsker hun å komme tettere inn på studentene, for å høre deres meninger. Kjelstrup anser det ikke som et stort problem at man på denne måten ikke når ut til de som ikke er engasjert i det hele tatt.

– Det er umulig å engasjere alle. Vi kan jo ikke nå fram til de som ikke vil bli nådd, sier hun. Kjelstrup mener at man i første omgang må jobbe for å engasjere fagutvalgene i større grad enn de er nå.

Frikjøpt

– Når alle de fire som sitter i studentstyrets arbeidsutvalg nå for første gang blir økonomisk frikjøpt fra studiene, for å drive student-

politikk på heltid, er du da enig med påstanden at studentene kan kreve mer av dere studentpolitikere enn de har gjort før?

– Ja. Men studentene må ta initiativ sjøl, og komme med innspill til oss i studentstyret. Det nytter ikke at studentene bare står i gangene og klager.

Aktivt studentstyre

Kjelstrup sier at hun ikke vil bruke posisjonen sin til å presse fram egne enkeltsaker. I stedet ser hun på seg selv som en slags koordinator for studentstyrets meninger. Et av hovedpoengene til Kjelstrup er nemlig at studentstyrets arbeidsutvalg ikke skal ha for mye å si for resten av studentstyret. Studentstyret fortjener sjansen til å bli mer aktivt, mener hun, til tross for at flere gamle studentpolitikere i følge henne ser på dette som utopisk.

– Men dersom det viser seg at det ikke lar seg gjen-

nomføre å få et mer aktivt studentstyre, mener jeg at jeg selv er sterk nok til å kjøre min egen linje, sier hun.

Uavhengig

Line Kjelstrup mener det er en fordel at hun er partipolitisk uavhengig.

– De politisk valgte representantene blir av studentene ansett som ansvarlige for mye av det rotet som studentstyret har blitt "berømt" for, mener hun. Dessuten håper hun at hun som partipolitisk uavhengig leder vil virke samlende på studentstyret, slik at de unngår konflikter av den typen det har vært tidligere.

– Hvilke visjoner har du for studentstyret ved utgangen av 1999?

– Tja... Jeg håper på et samla studentstyre skånt for interne konflikter, en engasjert studentmasse, at studentbåtprosjektet er avklart og at idrettshallen er oppført. Dessuten håper jeg på et konstruktivt studentstyre, avslutter Kjelstrup med et håpefullt smil.

Line Kjelstrup, nyvalgt studentstyrelleder håper på en mer aktiv studentmasse.

Informasjonsmangel:

Norske studenter ønsker å reise

En fersk studentundersøkelse viser at Tromsø-studentene ønsker å dra på utveksling til utenlandske universiteter, men vet ingenting om hvordan eller hvor man søker. UiTø har 8,5 prosent utenlandske studenter og sender 1,5 prosent nordmenn ut.

Andreas Knudsen (tekst)
Per Steinar Moen (foto)

Etter at det tidligere i høst kom fram at Universitetet i Tromsø er landsbeste på inntak av utenlandske studenter, men at svært få studenter sendes ut, gikk studentstyret ut med en spørreundersøkelse for å finne årsaken. Undersøkelsen gjelder delstudier i utlandet, ikke fullstendig utdannelse. Kristine Sørgaard, som leder Internasjonalt Seminar, har sendt ut 600 spørreskjema til alle fakultetene.

Foreløpige tall etter at 400 skjemaer er innlevert viser at

viljen til å reise på utveksling slett ikke står i forhold til statistikken. De fleste har svart på spørsmålet om de ønsker å reise at det er svært interessant.

– Er det fordi studentene har det for godt her i Tromsø at de ikke studerer i utlandet? spurte Utropia.

– Tallene viser at veldig mange har lyst til å reise og studere. Men de vet ikke hvordan.

– Har du selv studert i utlandet?

– Ja, jeg har tatt et år i Århus i Danmark. Det var svært lærerikt på mange måter.

Det er internasjonalt studentkontor som har ansvaret for koordinering av informasjonen om utenlandske studier på universitetet.

– Ett årlig informasjonsmøte er for lite, sier Sørgaard. Hun tror mange kommer til å dra hvis det informeres skikkelig om tilbudet.

Bare tre stillinger

Konsulent Jorunn Bye Åsali for internasjonale studier på studieavdelinga er klar over informasjonsproblemet.

– Vi må komme mer offensivt på banen og reklamere for studier i utlandet.

Hun innrømmer at det har man-

Jorunn Bye Åsali og Kristine Sørgaard mener at studieavdelinga mangler kapasitet til å informere studentene om studier i utlandet.

glet en del i avdelingens profilering. Det viser seg at en av grunnene kan være at studieavdelinga mangler kapasitet til å formidle norske studenter til delstudier

utenlands.

– Her i Tromsø har internasjonalt studentkontor bare tre stillinger og litt av en fjerde. I Trondhjem har de 18 stillinger,

sier konsulenten til Utropia.

Etter det Utropia erfarer, er en av stillingene i Tromsø nylig opprettet som konsulent for utenlandske studenter.

MAI-avtalen

Den multilaterale investeringsavtalen MAI er utarbeidet i form av utkast. Avtalen kan sikre fortsatt ulik fordeling mellom rik og fattig i

samfunnsøkonomisk og global sammenheng. En mengde organisasjoner samarbeider for å hindre at avtalen forhandles fram.

Petter Faanes, SAIH

MAI-avtalen søker å overføre makt fra de nasjonale politiske organer til multinasjonale investeringsselskaper. Avtalen har et regelverk som skal stå over de nasjonale lover og regler. Det vil si at for eksempel de enkelte lands miljøvernlovgivning vil kunne settes til side hvis de bryter med avtalen. Videre vil distriktpolitiske regler også kunne settes til side. Måten vi har bygd opp oljeindustrien på her i Norge, vil være i strid med en slik avtale. Vi sikrer jo at noe av det som tjenes i Nordsjøen blir i Norge.

Hovedtrekkene

MAI står for den multilaterale investeringsavtalen.

Den skal sikre like regler for investeringer i OECD-landene.

– Avtaleutkastet gir rettigheter til investorer og følgelig plikter til nasjonale styresmakter.

– Hovedtrekket er at det ikke skal være tillatt å behandle nasjonale og internasjonale investorer ulikt.

– Hvis nasjonale lover og regler hindrer avkastning, gir avtaleutkastet investoren rett til erstatning

MAI-avtalen skal være bindende for medlemslandene i 20 år. Den ble først kjent gjennom en lekkasje i 1997. Det er de 29 OECD-landene som har forhandlet frem avtaleutkastet. Forhandlingene har hatt et lengre opphold, men ble tatt opp igjen i Paris i oktober. Frankrike har truk-

ket seg fra forhandlingene slik at det ikke lenger er sikkert at det blir noen avtale laget av OECD. Men det er sterke krefter som vil ha avtalen, og de vil legge den inn under Verdens handelsorganisasjon (WTO). Dette støttes også av Frankrike.

Økte forskjeller

MAI-avtalen vil øke forskjellene mellom de fattige og de rike landene. Det vil hindre at u-land kan føre en selvstendig politikk, og frata de samme landene muligheten til å bygge opp en industri de til en viss grad har kontroll over. Det vil si at vi kan drive oljeindustri hvor som helst i verden og hente alt hjem til Norge uten at det er skapt noen ting der hvor man har operert. Nord-sør- pro-

blematikken vil bli enda vanskeligere.

Domstol av lobbyister

Nasjonale regler som forbyr våpeneksport til land i krig, eller som gjennomfører alvorlige brudd på menneskerettighetene vil måtte settes til side. Våpenindustrien vil kunne gni seg i hendene.

For å avgjøre når nasjonale regler skal settes til side eller erstatningsansvar skal pålegges en nasjon, vil man opprette en «domstol». Denne skal være en gruppe handels eksperter. Hvem er handels ekspertene? Vi kan kanskje i beste fall anta at domstolen består av lobbyister for de store selskapene. Makthegemoniet som springer ut fra styrerommene til de store multinasjonale selskapene, vil

bli sterkere. De vil ta over enda mer av styringen av både verdensøkonomien og de nasjonale økonomier.

Organisert motstand

I Norge har mer enn seks hundre organisasjoner underskrevet et opprop mot MAI. Det er dessuten dannet en paraplyorganisasjon som heter «Nettverk mot MAI». «Nettverk mot MAI» er tilsluttet et internasjonalt nettverk og omfatter store miljøvernorganisasjoner, politiske ungdomsorganisasjoner og partier, fagforeninger og solidaritetsorganisasjoner. Alle disse finner det rart at så store deler av det politiske miljøet i Norge vil slutte seg til en avtale som fratår oss mye av muligheten til å forvalte våre egne ressurser.

MAI-avtalen i oversikt

- forkortelsen MAI står for "The Multilateral Agreement on Investment"
- I mai 1995 startet ministre i OECD-land forhandlinger om multilaterale retningslinjer for handel og investeringer i utlandet innenfor én avtale.
- Forhandlingspartene består av de 29 OECD-landene og 13 medlemsland i EU.
- Avtalen er åpen for alle land som kan oppfylle fastlagte økonomiske kriterier.
- MAI har som mål å «fjerne hindringer og fordreininger m.h.t. investeringsflyt» for å «oppnå høyere økonomisk vekst, flere jobber og økt levestandard».
- Eksisterende internasjonale standarder for investering er manifestert i avtaler fra 1961 og 1976.
- Direkte investeringer i utlandet (FDI) har økt fra 25 mrd \$ i 1973 til 350 mrd \$ i 1996 på årsbasis.
- MAI skal sikre:
 - beskyttelse av investeringer
 - liberalisering av regler for investeringer
 - bindende regler for partene

Tidligere studentstyreledere inn i universitetsstyret

Studentstyret har holdt sitt konstituerende møte for neste år, hvor de viktigste vervene har blitt besatt. Til universitetsstyret ble tidligere studentstyreleder Eidi Ann Hansen og avtroppende studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes valgt inn i styret. I tillegg ble Jon Christian Fløysvik Nordrum valgt inn i styret til studentsamskipnaden og kommer til å bli studentsamskipnadens styreleder kandidat når ny leder skal velges i februar til neste år.

Per Steinar Moen (tekst og foto)

På det konstituerende studentstyremøtet den 25. november ble Eidi Ann Hansen og Torgeir Knag Fylkesnes valgt som faste representanter til universitetsstyret etter å ha tilvist henholdsvis Siv Tofte

Nordfjellmark og Olav Arvo Junttila som vararepresentanter. Avtroppende universitetsstyremedlem Margaret Aarag fikk ikke fornyet tillit som vararepresentant.

Enstemmig

Det skal velges en studentrepresentant av hvert kjønn, og på tross av at det var to kandidater til hver av de kjønnsbestemte plassene, ble det aldri den helt store spenningen. Torgeir Knag Fylkesnes vant overlegent 16-5 mot O.A. Junttila, mens Eidi Ann Hansen tok likegodt samtlige stemmer og ble valgt enstemmig foran Siv Tofte Nordfjellmark. Til gjengjeld vant Siv Tofte Nordfjellmark varavalget mot Margaret Aarag med nesten samme margin; 19 mot 2 stemmer.

Lang fartstid

Eidi Ann Hansen har relativt lang fartstid innenfor studentpolitikken. Hun har både vært leder for fagutvalg, fagutvalgskordinator på SVF og studentstyremedlem i en periode før hun ble studentstyreleder. I tillegg har hun bygget opp DEBUT-uka, en velkomstuke for nye og gamle studenter som arrangeres hver semesterstart. Hun benekter at hun har blitt en pamp innen-

for studentdemokratiet, og at universitetsstyret er rosinen i pølsa etter en lang karriere innenfor studentpolitikken.

– Dette er ikke noe jeg bare gjør for min egen del. Det blir en helt ny og stor utfordring, understreker hun, og legger til at hun er overveldet over tilliten.

Frikjøpt

Utfordrende vil det bestandig være for studentrepresentantene i universitetsstyret. Studentene utgjør bare to av elleve representanter, og da er det ikke lett å nå fram med sine syn. På tross av at vervet i universitetsstyret blir godt honorert slik at studentene er frikjøpt halvparten av tiden, er det lenge siden det har vært noen studentrepresentanter som har markert seg i styret. Eidi Ann Hansen gleder seg til å ta fatt på ett år i universitetsstyret.

– Jeg er glad i å være med på å bestemme, innrømmer hun.

Velferd

Studentrepresentantene har proklamert at de begge kommer til å jobbe for at universitetet skal skjønne hvor viktig studentvelferd er. Både Eidi Ann Hansen og Torgeir

Knag Fylkesnes har i sine respektive studentstyrelederperioder offentlig kritisert administrasjonen og universitetsstyret for sine manglende prioriteringer på nettopp dette området. Kritikken har ikke alltid blitt like godt mottatt av rektor Tove Bull, selv om forholdet mellom studentene og Bull for tiden synes å være bedre enn noensinne.

Studentrekruttering

–Universitetet har misforstått hvordan man rekrutterer studenter til Tromsø. Man må faktisk gjøre studentvelferden mye bedre dersom man skal klare å konkurrere med de andre universitetene om studentene, sier Eidi Ann Hansen.

Hun lover at hun kommer til å jobbe for å trekke inn resten av universitetet i studentprosjektet som studentstyret har startet utredningen av. I tillegg kommer hun til å jobbe for at studenter skal få flere pc-er på universitetet.

– Og røykeavdelinger på kantinen, fortsetter hun.

Forskningsbasert læring

Tidligere har universitetsstyret til en viss grad tatt initiativ til å innføre problembasert læring ved utvalgte fakul-

tet, men oppfølgingen av fakultetene har vært mangelfull.

– Det må jobbes mer med studiekvalitet. Studentene må ha mulighet til å komme med fagkritikk, og problembasert læring bør vurderes som undervisningsform på de fleste fagområder, mener Eidi Ann Hansen.

De andre medlemmene

Bortsett fra to eksterne medlemmer av universitetsstyret, har samtlige medlemmer blitt valgt allerede. Fra de vitenskapelig ansatte ble Marit Anne Hauan fra Tromsø Museum, Jarle Aarbakke fra det medisinske fakultet og Else Nøst Hegseth fra Norges fiskerihøgskole valgt. Fra de teknisk-administrativt ansatte ble Anne L. Gotaas fra Det medisinske fakultet og Jan A. Larssen fra Norges fiskerihøgskole valgt. I tillegg sitter rektor og prorektor som faste medlemmer av styret.

Universitetsstyret består av 11 representanter, to studentrepresentanter, to fra de teknisk-administrativt ansatte, tre fra de vitenskapelige ansatte, to eksterne medlemmer og to fra administrasjonen. Disse elleve personene utgjør det øverste styret for universitetet, og vedtar budsjett, ansettelse og strategier for universitetet.

Eidi Ann Hansen (26) fra Drammen tar forprøven i fonetikk og lingvistikk og er valgt inn i universitetsstyret som fast studentrepresentant. På konstituerende møte i studentstyret fikk hun overveldende tillit og ble énstemmig valgt inn med Siv Tofte som vararepresentant.

–Jeg er overveldet over tilliten, sier Eidi Ann Hansen til Utopia.

Hun innrømmer at hun er glad i å være med på å bestemme, og hun gleder seg til å ta fatt på et år med store utfordringer.

Tidligere har hun offentlig kritisert administrasjonen og universitetsstyret for sine manglende prioritering av studentvelferd. Dette er et område hun nå håper å kunne gjøre mye med.

Eidi Ann har brei erfaring som tidligere fagutvalgskordinator og studentstyreleder.

Faenskap og hekseri på UB

Hekseprosessene på femten- og sekstenhundretallet er norgeshistoriens største organiserte menneskejakst i fredstid. En regner med at 350 hekser ble dømt til bålbrekking i Norge. Blant de hardeste forfølgelsene i Europa finner vi Finnmark. I de små kystsamfunnene på finnmarks-kysten var det i løpet av noen få tiår 140 formelle prosesser, der over 90 personer ble sendt til ild og bål.

Harald Groven
Hans Lilienskiold (ill.)

– Trolldom ble på denne tiden regnet som den desidert verste forbrytelsen som var mulig å begå, sier demonolog Rune Hagen til Utropia.

– Hvorfor var det så forferdelig mange hekser nettopp her i nord?

– På denne tiden var det en utbredt forestilling i intellektuelle miljøer at Satan holdt til langt mot nord i de ukjente grenseområdene. Det er med nordområdene på samme måte

som da du oppdaget den nye verden, Amerika. Det ble funnet et helt kontinent som bare bestod av djeveltilbedere. Og nordområdene var på 1600-tallet Europas "nye verden". Da man på 1500-tallet begynte å kartlegge nordområdene fant man ut at det her var mye hedenskap, sier Hagen.

Fundamentalistisk diktatur

– Norge på denne tiden var en fundamentalistisk stat som til en viss grad kan sammenlignes med Ayatollahenes Iran. Samtidig med hekseprosessene kom det også en rekke lover mot luksusforbruk, forfengelighet og måter å kle seg på. På spørsmål om hvorfor det nettopp var 15- og 1600-tallet at denne kollektive galskapen brøt ut svarer Rune Hagen slik:

– På denne tiden får vi en teologisk endring det ble vanlig å hevde at djevelen var nærmere tilstede. En begynte å dømme etter Moselovene. Om noen drev trolldom uten å bli straffet for det, trodde man at hele lokalsamfunnet ville bli straffet av Gud for det.

Et komplott?

– Ble hekseprosessene satt i scene ovenfra?

– I utstillingen på UB viser vi at det lå en intellektuell ideologi bak demonologien og hek-

seprosessene. Vi hadde de fleste profesjoner involvert i heksejakten. Men skal vi trekke frem noen, så må det bli juristene. Nest verst var teologene, og siden filosofene og diplomatene.

For å avsløre om en kvimme var heks eller ikke er den såkallte vannprøven ganske kjent. Prøven gikk ut på at bøddelen bandt et tau rundt livet på den mistenkte og kastet vedkommende på sjøen. Vannprøven fulgte en slags nådeløs logikk og ble oppfattet som et direkte gudsbevis. Hvis trollkvinnen fløt, var hun skyldig. Hvis hun sank, var det et tegn på hennes uskyld. Det er en misforståelse å tro at

vannprøven ble hyppig brukt ved de europeiske trolldomsprosessene. Man burde avstå fra metoden fordi det var en fare for at djevelen lett kunne manipulere prøven, mente det franske universitetsgeniet og demonologen Jean Bodin. Han var også overbevist om at all faenskap kom fra nord. Polarmenneskene sendte sin skadetrolldom utover hele Europa. Ja, djevleskapen kom med nordavinden, var det mange som hevdet.

– Hvorfor tok heksejaktningen brått slutt?

– En forklaring er at jakten brant ut omtrent som en epidemi. Alle aktuelle kandidater synes å ha blitt ryddet ut.

"Satan hadde fritt spillerom i nordområdene"

I likhet med mange av dagens fylkesmenn brukte Hans Lilienskiold sine eldre dager på forfattergjerningen. Han skrev så overbevisende at han fikk jobb som fylkesmann over møringene.

Heksebok

Det hører til sjeldenhetene at en forfatter må vente i 300 år på å få en av bøkene sine i trykken. Dette ble skjebnen for et av Hans Hanssen Lilienskiolds verk som nå bærer tittelen "Trolldom og ugudelighet i 1600-tallets Finnmark". Av historikere er Lilienskiolds verker vurdert på linje med Peter Dass' "Nordlands Trompet."

Lilienskiold innehadde i hele sytten år det embetet som vi i dag ville kalt fylkesmann i Finnmark.

Etter å ha kommet på kant med bergensborgerne fikk han sparken i 1701. Denne uretten ville han ikke finne seg i og han for til hovedstaden København for å skrive bøker. Og han var produktiv: Til sammen er det tale om over 6000 håndskrevne sider der Nordområdestudiene alene har et omfang på 2500 sider. Det er de knapt hundre sidene om han nitid nedtegnet om trolldomssaker som nå har utkommet. Det er om disse sakene Lilienskiold var en sterk forsvarer av hekseprosessene og klaget sterkt over at altfor mange hekser ble frifunnet. Boka utkommer i Universitetsbibliotekets Ravnetrykkserie og er redigert og bearbeidet av Rune Hagen og Per Einar Sparboe.

Dømenfjellet ved Vardø ble av akademikere på 1600-tallet regnet som selve inngangsporten til helvete. Utropia har via politelige kilder fått vite at denne påstanden fortsatt har mye for seg.

Hekseutstilling

Frem til 12. desember bør du unne deg denne utstillingen i første etasje på Universitetsbiblioteket for humaniora, samfunnsfag og juss.

– Vi skulle få frem hva som var karakteristisk med nordlige hekser. Hva slags faenskap de gjorde og hva som var spesielt med dem. Her kommer værmagien og samisk trolldom inn. Vi setter også det hele inn i en større sammenheng der vi trekker inn andre hekseprosesser i verden, sier Rune Hagen som har skrevet de fleste av tekstene til utstillingen.

Oppreisning

Utstillingen inneholder også en liten moralsk pekefinger her. De som ble dømt for trolldomsforbrytelser for 3-400 år siden har nemlig aldri fått noen offisiell unnskyldning fra de statlige eller kirkelige myndigheter.

– Vi har også en liten smule selvransakelse. Det er nok denne som har blitt nyhetsstoff. Paven har jo unnskyldt inkvisisjonens herjinger nylig. Den type selvransakelse har vi ennå ikke fått fra den lutherske siden sier universitetsbibliotekar og demonolog Rune Hagen.

NRK

PROGRAMLEDER TIL
KAFÉ-SERIE

Programleder søkes

til NRK's nye kafé-serie i NRK2 våren 1999.

Vi trenger en akademisk nysgjerrig og utadvendt person, til diskusjonsprogram i Tromsø

AUDITION/KAMERAPRØVE

fredag 11. desember. Interesserte sender kort søknad innen mandag 7.

desember til:

NRK Troms, 9005 Tromsø

ved Christin Thobroe eller Sylvi Liljegen,
TEL. 77 66 12 00

Idrettshallen; knute for TSI og samskipnaden

Idrettshuset er fremdeles tidlig på prosjektstadiet etter at de resterende midler til bygging er fristilt. Utvalget i samskipnaden sitter uten representant fra studentidretten, og kommunikasjons-svikt under utredningen. TSI-lederen frykter at idrettshuset ikke vil drives med studentene i fokus. SiTØ vil det anderledes.

Andreas Knudsen (tekst)
Per Steinar Moen (foto)

For tiden hersker det total usikkerhet i TSI om studentsamskipnadens intensjoner med bygging og drift av idrettshuset. Siden planleggingen kom aktivt i gang i -96 har samskipnaden og studentidretten hatt vedvarende kommunikasjons-svikt. Forprosjekterings-utvalget i Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTØ), som har utarbeidet en foreløpig framdriftsplan for planglegging og bygging av Idrettshallen, hevder at TSI har blitt invitert gjentatte ganger til å delta i planleggingen.

Studentidrettslaget hevder på den annen side at samskipnaden har neglisjert deres ønske om å være med. Leder Paal Morten Grande forteller til Utropia at deres representant Jørn Fauske utarbeidet en plan for idrettshallen i 1996. Det ble uenighet om det var samskipnaden eller studentene (Studentstyret) som skulle sende søknad til Kommunaldepartementet (KD) om startbevilling, og det endte med at SiTØ begynte å arbeide med idrettshallen senere samme år. TSI har siden blitt holdt utenfor under hele utredningsprosessen, ifølge Grande.

Misforståelser

Studentsamskipnadens sekretær sier til Utropia at det har vært nesten umulig å føre dialog med TSI. Han tror at studentidrettslaget har oppfattet det planlagte samarbeidet som en diskusjon om hva som fysisk skulle inn i idrettshallen, og ikke som den type planlegging og forprosjektering som skulle gjøres for å få en endelig godkjenning fra KD. Sekretæren understreker at studentene har vært med på studietur til Trondheim for å se hvordan andre universitet har bygget hus til studentidretten. TSI har deltatt på et møte for romplanlegging i idrettshallen der de la frem synspunkt som har blitt fulgt opp i den videre planleggingen. Dessuten har SiTØ arrangert et eget møte mellom TSI og sekretær i forprosjekteringsutvalget. Invittene fra SiTØ har så langt ikke ført fram, hevdes det.

TSI hevder at de gangene det har kommet signaler om deltakelse, har det utelukkende skjedd fordi TSI har klaget over manglende informasjon. Utspillene har kommet som rene reaksjoner på klagen, og ikke som invitasjon til kontinuerlig samarbeid mellom studentene og samskipnaden, sier Grande til Utropia.

Da utvalget til forprosjekteringen ble nedsatt, var det kommende sekretærs forslag at TSI skulle få en representant. Ønsket gikk imidlertid ikke gjennom i samskipnaden, og det ble overlatt Studentstyret å peke ut denne. Representanten, Hilde Korslund, hadde ikke tilknytning til TSI.

TSI maktesløs

Nå er forprosjekteringen til idrettshallen ferdig med en foreløpig driftsplan og en del intensjoner fra involverte par-

Vedvarende samarbeidsproblemer:

ter. Det sendes for tiden ut brev til brukerne, deriblant TSI. En byggekomite for selve planleggingen før anbud går til entreprenør, skal nedsettes i nærmeste framtid. Styret i studentsamskipnaden vedtok enstemmig 30.11 å supplere denne komiteen med Pål Morten Grande og én person med idrettsfaglig kompetanse.

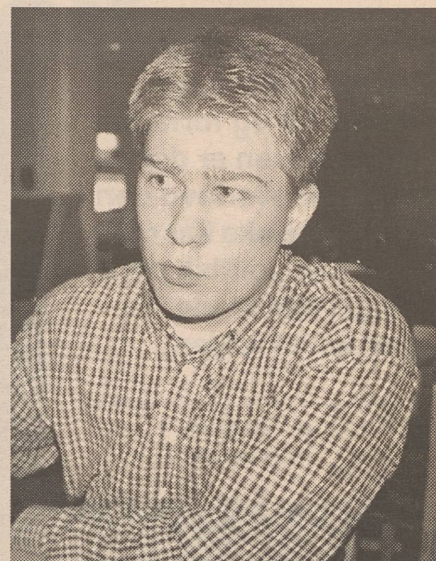
Paal Morten Grande sier til Utropia at TSI selvfølgelig ønsker å delta, men at samskipnaden må gi klare signaler om hva de egentlig ønsker. Han stiller til komiteen men er ikke sikker på om dette er nok et utspill som er en direkte konsekvens av klage fra TSI. Med sine 1200 medlemmer har TSI spart opp en halv million kroner av medlemsavgiften siden 1996 som skal gå til innkjøp av utstyr til idrettshallen. Med dette har TSI likevel ubetydelige pressmidler overfor samskipnaden. Samlede byggeutgifter beløper seg til 22-23

millioner kroner.

Det alvorligste spørsmålet i planleggingen blir den økonomiske driftsmodellen idrettshallen skal følge i framtiden. I Trondheim drives idrettshallen som et nullforetak med billigst mulige leiepriser for studenter. I Oslo er modellen markedsbasert med høyere leiepriser og eksterne kunder.

På spørsmål om hva som blir normen i Tromsø, svarer Geir Jarle Voldmo at det overordnede målet er å representere studentene. Det legges opp til en treningsavgift på 300 til 350 kroner per semester per student. Ellers skal Studentsamskipnaden i Tromsø stå for den daglige driften av idrettshallen.

Det er fremdeles usikkert om midler som har vært brukt til driften av bombeslokkene studentene bruker nå, skal overføres til idrettshallens drift.

Paal Morten Grande er skuffet over at TSI ikke er tatt med i planleggingen av idrettshallen, men nå ser det ut til at dialogen kan åpnes med studentsamskipnaden.

Hjem til jul ?

Bestill billettene selv:

www.wideroe.no

Billetter over det ganske land, med alle flyselskap. Du kan bestille både grønne priser og vanlige billetter.

Du kan også ringe ditt reisebyrå eller Widerøe Tromsø direkte:

Tlf 77 60 80 90

Widerøe

Når historien blir lojal sensur

Hvem er oppdragsgi-verne våre? Ifølge journalist og forfatter Bjørn Nilsen er det de som har overlevd den kaudervelske kakofonien (les politisk paranoia) i kjølvannet av den kalde krigen.

Marianne Søndmør
Bente Simonsen (foto)

Det var duket for utspørring og delikate avsløringer sist tirsdag da Troms Journalistlag inviterte til åpen debatt rundt "Hvordan kan uavhengige reportere bli maktens – og det hemmelige Norges – servile tjenere?"

Lojal historie

Bjørn Nilsen og Finn Sjøe har nylig kommet ut med boken "Skjult oppdrag. Mediene og de hemmelige tjenestene", som er et innblikk i og en grundig kritikk av de forhold, handlinger og relasjoner som oppsto i etterkrigs-Norge. Vi ble presentert for et knippe journalister (med og uten navn) som var direkte kontaktet etterretningstjenesten og Politets Overvåkningstjeneste (POT). Som om det var nytt stoff. Nilsen tegnet opp en historisk skisse fra pressekontoret i Stockholm, anno 1940, frem til i dag. Han snakket om såkalte normaltilstander opp gjennom 1970-åra som besto av journalister med enkel- eller dobbeltagentfunksjoner.

– Dette foregår fremdeles. Det er kun metodene som er

– Vi må behandle E-tjenesten og POT som mannen i gata, mener Bjørn Nilsen og Kjell Fjørtoft.

skiftet ut. Dag-til-dag-kontakten er borte, sa Nilsen.

– Før hadde man en utbredt konsensus om blant annet sikkerhetspolitikken. En rådende frykt for at stalinistiske tendenser skulle spre seg til Norge var gjeldende. Nilsen henviste til senere historiebøker for å få et kritisk tilbakeblikk på hva som skjedde. Nilsen mente vi her kan snakke om Stasi-lignende tendenser.

– Hadde etterretningstjenesten visst hvor mange pressefolk som hadde lojale kontakter, hadde de blitt overrasket.

Forfatterne understreket at vi står i fare for å bli historieløse dersom vi glemmer spenningen i fiendebildene som do-

minerte.

Integritet?

Forfatteren Kjell Fjørtoft fortalte om sine erfaringer med POT og E-tjenesten. Han har selv aldri vært helt åpen overfor eller angående overvåkingstjenesten. I 1965 ble Fjørtoft kontakta av den militære etterretningstjenesten. Selv sier Fjørtoft at han holdt kontakt for å opprettholde tilgangen på informasjon. Fjørtoft mente at han tappet både POT og E-tjenesten for opplysninger uten å lekke noen som helst relevant informasjon tilbake. Fjørtoft ble siktet etter spionloven på 1970-tallet. Han var på det tidspunktet klar over at det ble begått avlytting av telefonen hans – noe som førte

til at Fjørtoft kopierte samtlige artikler samt kapitler til en kommende bok, og sendte det til tre ulike steder i landet hvor materialet ble innlåst i safer. Selv mente han at journalister drar fordel av denne såkalte overvåkinga.

– Fortsatt sitter det folk i Nordlys og Bladet Tromsø med kontakter til E-tjenesten. Dette er greit så lenge de greier å holde på den personlige integriteten.

Politisk redaktør i Nordlys, Sverre A. Nielsen, mente at det ikke var integriteten som avgjorde forholdet til E-tjenesten og POT.

– Problemet oppstår i de arbeidsmessige forholdene. Ved å være journalist i Nordlys for-

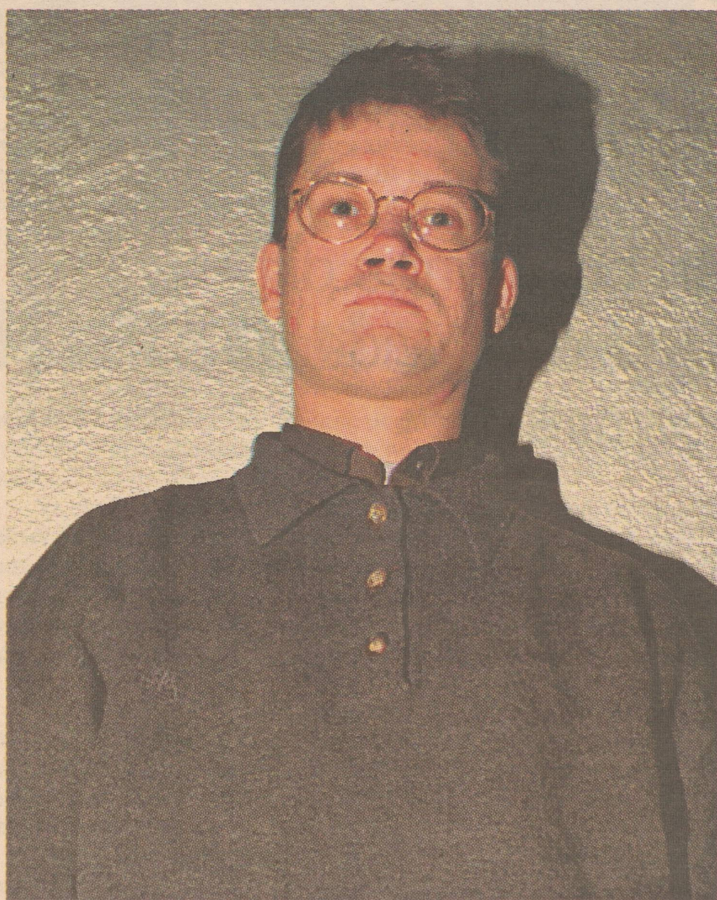
venter du noe annet som er av journalistisk karakter. Nielsen trakk frem at det tidligere var kollegaer i Nordlys som kartla folks politiske og organisatoriske virksomhet i Tromsø. Dette er nå historie.

Metoder

Erling Stenstrup etterlyste metoder journalister bruker for å avdekke informasjon av ulik art. Han trakk selv inn Günter Wollraff som eksempel på en seriøs deep cover-journalist, for ikke å glemme Jan Guillos avsløringer av det svenske Sepo i forhold til palestinsk etterretning. Man kom ikke frem til noen klar enighet om journalistens arbeidsmetoder. I dag er denne type problemstillinger vinklet i større grad inn på etiske aspekter ved medias rolle som distributør av informasjon. Nettopp derfor er det mulig man trenger en overvåking av nettopp verdens største etterretningsnettverk – den fjerde statsmakt selv? Fjørtoft mente at faren ofte ligger i den type under cover-henvendelser pressen får i form av "Jeg skal fortelle deg noe, men du kan ikke skrive om det!" Dette er en type metode som fører til kontroll av journalister.

– Enhver journalist er en spion, bemerket journalist Rune Tollefsen. Enkelte av de yngre journalistene i salen stilte seg både tvilende og avvisende til de påstandene Fjørtoft og Nilsen la frem. Fjørtoft omtalte Lundkommisjonen som historie.

– I dag er det vanskelig å bedømme hvem som er kilden. Vi må behandle E-tjenesten og POT som mannen i gata og vite hva de står for.

Kjell-Arne Mathisen fra Samisk studentforening i Tromsø vil ha slutt på kontinental tilpasning ved universitetet som går på bekostning av samiske interesser.

– Mangelfullt prinsippprogram

Samisk Studentforening har sett seg lei på at prinsippprogrammet til Studentstyret blir vedtatt i samme form år etter år. Nå foreslår Kjell-Arne Mathisen eget punkt om samiske interesser.

Andreas Knudsen og
André Kvernhaug (foto)

– Prinsipp om samisk vern er ikke representert i studentstyrets prinsippprogram, sier Kjell-Arne Mathisen, studentstyreprerentant for Samisk studentforening i Tromsø, SSSR.

Prinsippprogrammet drøftes på første studentstyremø-

te med det nykonstituerte studentstyret i desember. Konkrete programendringer skal vedtas i januar dersom forslaget har støtte.

Mathisens utspill kommer som en reaksjon på manglende vilje til å følge opp universitetets formålsparagraf som sier at den samiske kultur skal ivaretas likeverdig innenfor alle avdelinger ved institusjonen. Det konkrete forslaget til endring i studentstyrets prinsippprogram er som følger: "Universitetet i Tromsø skal gjenspeile at samisk kultur og næringer skal bevares og videreutvikles".

– Hvilke praktiske konsekvenser vil dette få for bevaringen av samiske interesser på UiTø?

– For det første blir stu-

dentene bevisst og får kunnskap om samisk kultur.

Mathisen mener at universitetet tilstreber for mye kontinental tilpasning. Dette er uholdbart når samisk bosetning er markant i regionen. De subarktiske natur- og samfunnsforholdene gjør at den ferdige utdannelsen må være i samsvar med de kompetansebehov som er i området.

Det nye prinsippforslaget er tiltenkt å skape signaleffekt til organer ved universitetet som skal arbeide for likestilling av samiske og norske interesser. Samisk Senter har fått ansvaret for å utarbeide samisk strategiplan, men Kjell-Arne Mathisen mener at arbeidet må suppleres med praktiske tiltak for at ikke det hele skal bli en skrivebordssak.

Mørketid og løpsk melatonin:

Årstidsbundet depresjon

I gjennomsnitt rammes én av 20 av alvorlige mørketidsproblemer i nordområdene, viser undersøkelser fra Sverige og Finland. Nattesøvnen takker for seg midt i eksamenslesinga, og stadig flere likbleke ansikter sees på skole og arbeidsplass. Utopia presenterer rådene for deg som snart går nedennom og hjem.

Så mange som 60 studenter kan ikke opprettholde studiene på grunn av mørketida.

Andreas Knudsen
Asbjørn Moe (foto)

Statistikk viser at så mange som 2000 personer bare i Tromsø er rammet av alvorlige komplikasjoner årlig. I studentmassen ved universitetet kan man regne at over 60 studenter ikke kan opprettholde studiene som direkte årsak av årstiden og manglende dagslys.

Professor Lennart Wetterberg fra Karolinska Universitet i Stockholm har over 20 års forskningserfaring på området. For tiden er han ansatt som forskningsleder i psykiatri på Åsgård sykehus og arbeider med behandlingsmetoder for pasienter med depressive lidelser.

Søvnhormoner i ubalanse
Søvnmonstret styres vanligvis av hormonet melatonin som produseres i hypothalamus-kjertelen i hjernen. Produksjonen av dette hormonet styres av lystilførselen via øyet, slik at melatonin-nivået øker med nattemør-

ket og stenges av om morgenen når det blir lyst. **Den biologiske klokken er synkronisert med 24-timers døgnet når naturlig lys/mørke følger dag og natt.** Når dagslyset blir drastisk kortere i midten av november, får kroppen vanskeligheter med å tilpasse seg til den biologiske klokken. Melatoninproduksjonen fortsetter gjerne utover morgenen og begynner igjen om ettermiddagen. Kroppen innstiller seg på at døgnet varer lengre enn 24 timer for å veie opp for den lange "nattesøvnen". Resultatet kan bli at man ikke klarer å sove om kvelden/natten, og at man heller ikke klare å våkne skikkelig når man skal stå opp. For enkelte utvikler dette seg til problemer med å fungere sosialt, i arbeid eller studier.

Symptomer

Hvis plagene er store og vedvarende, bør man søke behandling. For å stille din egen diagnose, kan du sjekke disse symptome-

ne gitt av prof.dr.psykol. Lennart Wetterberg. Dersom for eksempel bare ett av symptomene passer, bør man oppsøke spesialist for å finne ut om det er lysforholdene eller andre ting som er årsaken.

Generelle symptomer på negativ mørketidsreaksjon:

– Søvnforstyrrelser: Mengden søvn forandres. Du sover mer eller mindre enn før det ble mørkt.

– Økt trøtthet og utslitthet uten at arbeidsmengden er forandret.

– Apetittforstyrrelser: Du føler sug etter søtsaker, særlig på kveldstid. Med dette følger ofte økt kroppsvekt.

– **Du er kvinne:** Kvinner har naturlig fire ganger så høy risiko for mørketidsdepresjon som menn.

På Åsgård sykehus finnes egen avdeling for lysbehandling av depresjonspasienter. Behandlingen går ut på at man erstatter naturlig dagslys med kunstig spesiallys som pasien-

ten utsettes for i en periode på 15-20 minutter hver morgen i behandlingsperioden. Varigheten er individuelt forskjellig. Det kunstige dagslyset sendes ut av et slags skap som pasienten sitter vendt mot. Foreløpig eksperimenteres det med hvilke lysspektre/farger som virker best, men gjentatte statistiske forsøk viser at gjennomsnittlig 50 prosent av behandlede pasienter oppnår en "vesentlig forbedring" med hensyn til depresjon.

Alle rammes

Alle som oppholder seg i nordområdene, påvirkes mer eller mindre av lysforandringen mellom årstidene. Dersom reaksjonen er lav eller ikke har inntruffet ennå, kan det være lurt å ta visse forholdsregler for å slippe unna en eventuell depresjon eller andre komplikasjoner. Uten fare for uheldige bivirkninger er dette noen retningslinjer du kan følge som gjør det lettere å takle mørketiden:

– Ta en spasertur utendørs midt på dagen (ved 12-tida) for å få med deg det lille dagslyset som er. Arbeidsgivere/lærere bør gi ansatte/studenter en pause når dagslyset når sitt klimaks.

– Prøv å begrense arbeidsmengden i den kritiske perioden, – ta på deg mindre unødvendige oppgaver.

– Prøv å unngå å drikke alkohol for å få sove. Alkoholrus er ikke noen løsning i lengden. Det samme gjelder for bruk av cannabis og narkotiske substanser.

– Solarium hjelper ingenting: UV-strålene bremser ikke produksjonen av søvnhormonet melatonin.

– Hvis du har anledning, ta en uke ferie i syden for å få tilført sollys. Dette har positiv virkning hele vintersesongen.

– Inntak av øl kan fungere som selvmedisinering. Det høye innholdet av karbohydrater høyner blodsukker-nivået og balanserer melatoninproduksjonen uten vesentlig alkoholinntak.

LESERINNLEGG

Betraktninger fra det tidligere økonomiutvalget

Studentstyrets tidligere økonomiutvalg har funnet det nødvendig å kommentere flere unyanserte koblinger og forunderlige synspunkt av ulike aktører og i ulike sammenhenger som blant annet har vært tatt opp i Utopia.

Det tidligere økonomiutvalgets mandat sto på trykk i Utopia 30. september 1998, og dette økonomiutvalget hadde som oppgave å granske Studentstyrets økonomi i perioden fra og med 1993 til og med 1996. Etter at økonomiutvalget avdekket til dels sterkt kritikkverdige forhold gjennom denne perioden, er det fremsatt en rekke mildt sagt forunderlige påstander fra ulike aktører.

Jusstudent Jon Christian Nordrum Fløysvik, arbeidsutvalgsmedlem, fremholdt under orienteringen til Studentstyrets arbeidsutvalg (AU) 4. september 1998 at de forholdene økonomiutvalget redegjorde for, "ikke var så alvorlige fordi disse forholdene jo er vanlig i norsk organisasjonspraksis"! Samme uholdbare resonnerment fremsettes i et "forslag til pressemelding" laget av AU for å "fremstille det utad som om det var konsensus mellom økonomiutvalget og Studentstyret", forklart med "at det utad måtte se ut som om alt var i orden" - fordi økonomiutvalgets kritikk av tidligere økonomirot var svært skadelig for studentdemokratiet. Stikk den!

Utvalgets kritikk er det som skader studentdemokratiet, ikke de kritikkverdige handlingene utvalget påpeker!

I dette forslaget fremsettes følgende påstand, sitat: "Det er verd å påpeke at rotet i Studentstyrets økonomi er av en meget liten størrelsesorden og sannsynligvis av relativt vanlig karakter i forhold til allment norsk organisasjonsliv"! Det burde etter vårt skjønn være åpenbart at økonomiutvalget verken utad eller innad kunne gå med på å verifisere slike utspill!

Geir Jarle Voldmo, til opplysning medlem av Studentsamskipnadens (SiTø) økonomiutvalg i 1995 og leder i SiTø i 1996, hevder i en kronikk i Utopia 16. september i år at Studentstyrets økonomiutvalg hadde fått ham "til å øyne slutten på alt studentdemokrati"!

Økonomiutvalget holdt i følge Voldmos kronikk på med tull, og det at økonomiutvalget i tråd med mandatet har gransket Studentstyrets økonomi i perioden 1993 - 1996 og avdekket til dels sterkt kritikkverdige forhold, mener Voldmo er å jobbe destruktivt! "La dem hvile i fred med sine misgjerninger" synes å være et dekkende sitat for det motiv Voldmo har hatt for sin kronikk.

I tillegg mener han i samme kronikk at det er riktig å sammenligne økonomisaken med Clinton-saken, som følger, sitat: "Where there is nothing,

there got to be something"! Voldmos kjennskap til Clintons ærlighet skal vi la ligge, men ett vet vi når det gjelder samtlige av de forholdene i studentpolitikk og studentvelferd vi har kritisert, fri omskriving: "Where there should be nothing, there was absolutely something."

Ikke nok med det, Voldmo mener i sin kronikk også at økonomiutvalgets "mistenkeligjøring og kriminalisering" av all studentvelferd i Tromsø gjør at idrettshall bare er en drøm langt inn i fremtiden! Jo, jo det er vel ikke fritt for at vi kjenner tankerekken litt igjen fra våre "ikke-møter" med Voldmo.

Tidligere studentstyrelleder Eidi Ann Hansen uttaler i et leserinnlegg i Utopia 30. september 1998 at økonomiutvalget brøt mandatet blant annet fordi økonomiutvalget ikke avsluttet sitt arbeide etter at økonomisaken etter hennes syn fra Studentstyrets side var avsluttet i oktober 1997! Til orientering ble revisjonsgjennomgangen besluttet av AU 1997 lenge etter dette!

Fra vår side kan det se ut til at hun både har oversett økonomiutvalgets mandat, samt unngått å sjekke vedtak gjort under hennes egen periode som studentstyrelleder, jfr. særlig sak 80/97. I vedtak 80/97 fremgår det at forslaget om å legge ned økonomiutvalget og stanse arbeidet ble nedstemt med 9 mot 5 stemmer! Sist,

men ikke minst har Eidi Ann Hansen tilsynelatende heller ikke tatt hensyn til at den pågående økonomisaken er behørig medtatt i hennes egen rapport til nåværende Studentstyret, overlevert januar/februar 1998!

"Orientering om økonomisaken fra AU" til studentstyremøte 14. september 1998 viser at AU/98 angivelig også skal ha trodd at økonomisaken var avsluttet høsten 97, og viser til sak 08/97, (skal være sak 80/97, vår anm.) som angivelig skal hjemle et vedtak om at saken bare skal åpnes hvis alvorlige tilfeller på et senere tidspunkt skulle dukke opp.

Studentstyrets ledelse har ellers i en rekke sammenhenger overfor media såvel som Studentstyret hevdet samme synspunkt, og at Studentstyrets ledelse heller ikke "ante" noe om hva økonomisaken gikk ut på eller hva de var ansvarlig for! Etter vårt skjønn er dette en ganske fantastisk påstand, ut fra at det i utvalgets virkeperiode er levert to fyldige rapporter til studentstyret, samt at AU 1998 fikk overlevert en foreløpig rapport avlevert til Kirkeutdanning- og forskningsdepartementet.

Dessuten ble det overfor både Studentstyrene i 1997 og 1998 gitt en orientering på overlappingsseminaret i Levi i Finland, jfr. referatet herfra. Ytterligere ble det orientert i flere møter mellom økonomiut-

valget og AU 1998, blant annet primo juni hvor blant annet revisorrapporten ble fremlagt. I tillegg fikk hele AU, med unntak av leder, en fullstendig gjennomgang av alle sakens ulike sider 4. september 1998, da naturligvis med unntak av saken som var anmeldt. Det skal tilføyes at det var leder selv som avgjorde at saken skulle fremlegges uten at han selv var til stede.

Økonomiutvalget måtte sågar kontakte aktører som en høyesterettsadvokat og amanuensis Inge Unneberg fra Det juridiske fakultet for å prøve å få forklart Studentstyret at saker som er anmeldt til politiet ikke behandles etter forvaltningslovens prinsipp om parts-offentlighet som deler av Studentstyrets ledelse prøvde å få til i studentstyremøte 1. september 1998!

Det tidligere økonomiutvalget har som kjent påpekt kritikkverdige forhold som impliserer tidligere enkeltaktører i studentpolitikken, organisering av virksomheten, manglende økonomistyring, såvel som regnskapsføringen som ble gjort ved SiTø.

Økonomiutvalgets motiver springer utelukkende ut fra mandatet, og vi kan utvilsomt belegge våre påstander. Hvilket motiv de måtte ha som tar mannen i stedet for ballen, skal vi ikke spekulere i, men belegge sine påstander, det kan de ikke!

Ingulf Nordahl, tidligere leder av Studentstyrets økonomiutvalg, og John H. Løvaas, tidligere assistent

Er det dette du har igjen av studielånet?

Du er ikke alene.

Men i utopia er alle rike og vellykkede mennesker som lykkes i alt vi foretar oss

Vi kan tilby:

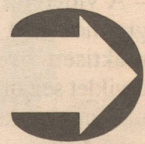
- Norges beste studentavis hvor alle som vil og kan skrive slipper til
- Et vanvittig sosialt miljø med glade mennesker
- Utfordringer og kompetansehevning av dimensjoner
- Der det skjer, uten at du blir anmeldt for det
- Bli med, ta kontakt med oss på telefon 77 64 42 83 eller send oss en e-post: utopia@stud-org.uit.no

O jul i nye omgivelser

Julen er her igjen. De fleste studenter reiser fra Tromsø for å feire jul. Men ikke alle. Utopia har møtt fire studenter som ikke skal dra hjem til mormors nystekte medisterkaker.

Gamlefar Frosts vakre snøpike

Russiske Luba skal være i Tromsø i julen, men det gjør ikke noe. Julefeiringen betyr ikke det samme i Russland som i Norge. Dessuten skal hun hjem til nyttår.

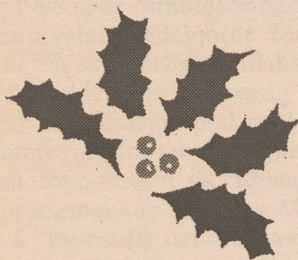
– Det er først de siste årene folk i Russland har tatt tilbake tradisjonen med å feire jul, sier Luba og forteller oss at i gamle Sovjetunionen var alle religiøse fester forbudt. Jul hadde ikke vært feiret på over 70 år.

Like etter at man begynte å ta opp feiringen var selve festen det mest sentrale. Men etter hvert som den ortodokse kirken har økt sin innflytelse er mye av julens religiøse aspekt i ferd med å vende tilbake.

Feirer heller nyttår

– Selv om jul har blitt mer populært er likevel nyttårsfeiringen viktigere. Jeg vil faktisk sammenligne nordmenns forhold til jul med vårt forhold til nyttår. Nyttårsdagen er familiens festdag med gaver, nyttårstre, mat og champagne. Champagnen er viktigst, gliser Luba lurt.

– Vi har ingen tradisjonell mat til nyttårsaften, noe

En julehaters bekjennelse

– Min væren er metafysisk, sier Rune Vik-Hansen. Livet som sosial aktør, herunder deltakelse i juleritualer og andre feiringer, forsøker han å løsrive seg fra. Derfor feirer ikke hovedfagsstudenten i filosofi jul og har heller ikke gjort det på en stund.

– Å videreføre en sedvane kan ikke begrunnes i det faktum at ritualer har vært praktisert over en lang periode og har utviklet seg til en tradisjon. Jeg er sammen med mennesker fordi jeg liker dem, presiserer han.

– Fellesskapet bør oppsøkes for fellesskapets egen skyld. Ikke fordi kalenderen på veggen viser en bestemt dato.

Det er en fordel å skaffe seg innsikt i ulike aspekter ved vår tilværelse. Da har

man et mer selvstendig grunnlag til å ta standpunkt til oppleste dogmer, deriblant julefeiringen.

Tingliggjøring av noe som ikke kan tingliggjøres

– De premissene vestens grunnverdier har lagt for julefeiring, er jeg skeptisk til, sier Rune og spør:

– Er man sammen fordi man trives i hverandres selskap eller må man begrun-

ne samværet med julefeiring?

I Vesten har vi en tendens til å uttrykke følelser via ting. Setter man pris på noen, uttrykkes dette gjerne gjennom dyre gaver. Dette er uredelig, mener Rune. Det er ikke et nødvendig samsvar mellom gavens verdi og den hengivenhet giveren føler. Istedenfor en subjekt-subjektrelasjon får vi en subjekt-objekt-subjektrelasjon

Gaver i retur

– Derfor reiser jeg ikke hjem til jul, og jeg sender gavene jeg får, i retur.

Ritualene i julefeiringen, med all kommersen som følger med, er i veien for naturlig utvungen fellesskap. Dette er felles for alle merkedager.

– Menneskelig samvær bør ha en essens i seg selv, mener han. Ved å gjøre en dato til samlingsdag utviskes denne essensen, og dermed mister det sosiale sin egenverdi.

Viktig å gjøre opp egne meninger
– Julaften og helligdagene er i mine øyne helt vanlige dager.

– Hva skal du gjøre 24 desember?

– Spørsmålet er i seg selv meningsløst. Det blir som å spørre om hva jeg skal gjøre en hvilken som helst annen dag, for eksempel tredje oktober.

– Det er mulig jeg tar helt feil, men jeg ønsker å ha et bevisst forhold til mine egne standpunkt. Det er viktigere å tenke fritt enn å tenke rett, avslutter han.

Aspargesfri jul

– For første gang i mitt liv skal jeg feire jul i Kvænangen, en mindre bygd i Nord Troms, sier tyske Matthias Zielke.
– Der er det ikke et trafikklys en gang, smiler han.

Han ser frem til en norsk jul hos kjærestens familie, selv om de juletradisjonene han er vant med hjemmefra ikke er så forskjellig fra de norske. Riktignok feires ikke St. Nicolaus i Norge, som er en vanlig tradisjon i mange midt-europeiske land. St. Nicolaus er en form for julenisse som besøker alle snille barn den 6. desember. Han er av den usynlige arten som vandrer rundt om natten og putter gaver i støvler og sko.

Mye tv-titting

– På julaften gjør vi sikkert det samme som i Norge. Vi spiser, spaserer, besøker venner og familie og ser på tv hos hverandre, sier Mattias.
– Hva spiser dere julaften?

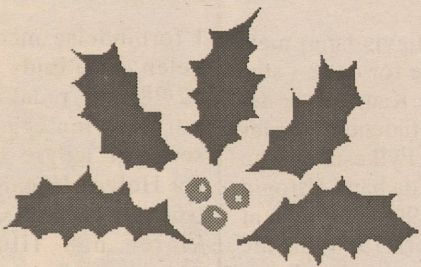
– Vi spiser potetsalat med wienerpølse, eller asparges med skinke, eller en annen smårett. Første juledag er det vanlig med gås eller vilt.

Hjemlengsel

Matthias har vært smart med tanke på planlegging av årets julefeiring. Han drar hjem på en snarvisitt tidlig i desember, og får dermed med seg St. Nicolaus. Deretter returnerer han til Tromsø og opplever her norsk julefeiring i Kvænangen. Slik sikrer han seg dobbelt opp med gaver.

Hjemmefra er Matthias vant til juletre med levende lys.

– Det er vanlig i Tyskland, forteller han.
– Også har vi mange julemarkeder, hvor man treffer kjente og drikker gluhwein.

101 klokkeslag

Til tross for at Japan er et buddhistisk land feirer de likevel jul på amerikansk vis. Men Kaori skal ikke hjem, hun skal feire norsk jul for første gang sammen med kjæresten.

– Jeg er litt spent på hvordan julen blir, jeg kjenner jo tross alt ikke de norske juleritualene. Jul i Japan feires etter amerikansk mønster, sier hun.

– Nyttårsfeiringen i Japan tilsvarer vel julefeiringen i Europa, mener Kaori.

101 slag

Like før tolv ringer templene med klokke, 101 slag. Da er det ikke duket til fest, men for stillhet og refleksjon. Folk skal lytte til klokkene, som igjen skal skremme vekk fjorårets onde ånder.

– Morgen etter ber man til shintoismens mange guder om nyttårshell før man går hjem og spiser en stor familiemiddag,

da er det tid for fest, forteller hun.

Japan har også en form for krans på ytterdørene, selv om det egentlig er en nyttårskrans. Kransen heter shimekazari og er bundet sammen av tare, riskake strå og en mandarin. Taren symboliserer et langt liv, mens riskake lover en god innhøsting. Mandarinen er hun ikke sikker på, men stråene betyr at fruktbarheten er god.

Nytt fenomen

– Jul er et ganske nytt fenomen i Japan en arv amerikanerne etterlot seg etter krigen.

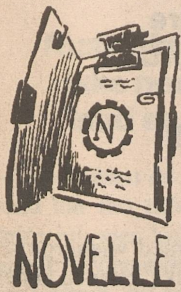
Generasjonen mine foreldre tilhører var de første til å feire jul, sier hun.

Selv om mange japanere har adoptert julefeiringen, er det ingen stor begivenhet. Japans julefeiring har ingen religiøs mening, det er en fest der de unge samles.

Julegåva

Juletreet glitrar. Det står midt i stova på den raude juletreduken, den som vart vunne på ein julebasar ein gong i oldtida. Dei neongrøne vise menn flirer sleskt til Jesusbarnet, der det ligg, gullfarga av å skrike

i samanhengande protest over mange, mange år. Ute skin snøen skarpere enn plasten som er strødd over den kidnappa grana. Lysrørlyset skin akkurat no på det blussande barneandletet til vesle Jacob idet han tek endå ei pepperkake frå kakefatet. Innimellom munnfullane kikar han nyfiskt bort på pakkane som snart er snødde heilt ned i juletrenåler og glitter. Det dødsdømde treet sukker under glitteret og slepp ei kule ned på golvet.

Endeleg er dei frå før så fulle magane fylde endå fullare med kaker, og det er tid for å opne pakkane. Mia og Albert gler seg mest til å sjå andletet til sonen lyse opp over den dyre gåva. Rett nok stod det utanpå at det ikkje vart tilrådd for born under tre år, men vesle Jacob vert tre i juni, og det er då ikkje så lenge til. Det kan då ikkje skade?

Den fyrste pakka er frå Mia til Albert. Han får eit vakkert stripe slip, som står godt til dei andre femten. Mia får eit forklede med prinsesse Diana på. Frå vesle Jacob får dei kvart sitt raude garnnøste med svarte knappeauge og raude nisse-luer av filt. Omsider kjem turen til den mellomstore pakka som lagar lyd når Albert lyfter henne opp. Glitter og daude grannåler drys frå det raude julepapiret med gullklokker på. Augo til vesle Jacob lyser sterkare enn julekrybba av plast. Ho står på TV-en, der lyspæra bak Jesusbarnet har slokna. Kartongen innanfor det raude papiret er keisam og gråbrun, men gjer forventninga endå sterkare. Dei små fingrane til vesle Jacob smyg seg innunder den sterke, brune teipen, grip tak, riv og slit. Pappen rivnar og andleta eksploderer i forventning idet vesle Jacob dreg fram det autentiske, smatrande automatgeværet av plast som han har ynskt seg så lenge.

av Ragnhild Vik-Nilsen

En liten korreksjon i mørketiden!

Leste i Utopia artikkelen om NSU-valget i Trondheim, hvor det fremgår at landstinget i NSU (LT) (underforstått Landstinget 1998) hadde vedtatt at det skulle avholdes be-kreftelsesvalg av medlemskap i organisasjonen. Dette medfører dessverre ikke riktighet. Det var nemlig Landsstinget 1997 som vedtok dette.

Valgene skulle avholdes hvert fjerde år fra og med studieåret 1998/1999, ved hvert enkelt fakultet i Bergen, Trondheim og Oslo, for hele Universitetet i Tromsø og Landbrukshøgskolen på Ås, samt alle NSU-Høgskolene i

Oslo.

Denne paragrafen ble imidlertid fjernet fra vedtektene på LT 1998, og i stedet ble valgmodellen fra Tromsø innført på alle medlemsinstitusjonene i NSU.

Studentparlamentet i Oslo gjorde samme vedtaket som i Tromsø (ikke å melde studentene i Tromsø kollektivt inn, men å fortsette å holde Studentstyret tilsluttet Unionen). Det som likevel var tilfellet i Oslo, var at Studentparlamentet hadde, og har fortsatt, en paragraf som sier at alle større avgjørelser tatt i parlamentet kan prøves for uravstem-

ming med 3/4 flertall i parlamentet. Da parlamentet følte at dette var et viktig valg, ble vedtaket (om medlemskap som da allerede var gjort i parlamentet) lagt ut til uravstemming.

Studenttinget i Trondheim hadde ikke tatt stilling til om de ønsket noe i det hele tatt. Likevel viser tallene fra de ulike fakultetene at det var store forskjeller mellom sivilingeniørene og den øvrige studentmassen. Valgdeltakelsen var dessuten større ved denne avdelingen også. Det som imidlertid her kan sies, i etterpåklokskapens ord, er at det kun

var satt opp én valgurne ved den største enheten, Dragvoll, mens fire urner var plassert ut på den betraktelig mindre Gløshaugen.

Jeg vil ikke gå til det skritt å greie ut noen klare indisier på bakgrunn av dette faktum, noe jeg for øvrig ikke har tilstrekkelig kunnskap til, men konstaterer at det kan ha vært en medvirkende årsak til skeivhetene i valgdeltakelsen.

De beste hilsener fra
Ståle Berglund, Tromsø-
student og internasjonalt
ansvarlig i NSU
(Innlegget er forkortet)

Langt mellom liv og lære i studentpolitikken

Jusstudent, og nåværende velferdsansvarlig i studentstyret, Jon Christian F. Nordrum fikk i Utopia 19. november 1997 bred spalteplass med kritikk av universitetsstyrekandidatene Ingulf Nordahl og Margaret Aarag, blant annet med følgende: "Det at de stiller både til studentstyret og universitetsstyret viser at de bruker studentstyret som sikkerhetsnett dersom de ikke blir valgt til universitetsstyret".

Han kritiserte videre at "Selv om det rent formelt ikke er direkte galt, så er det å stille i begge organer å vise lite respekt for studentstyret siden de bruker studentstyret som en sikkerhet dersom de ikke blir valgt. At de ikke visste at de skulle stille til

universitetsstyret når de ble valgt inn til studentstyret, stiller jeg spørsmålsteget med siden det å sitte i universitetsstyret er et så viktig verv.

"Den samme Jon Christian F. Nordrum ble valgt inn i studentstyret for 1999, og stiller etter det vi erfarer også til valg som representant til student-samskipnadsstyret for 1999... Nåværende studentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes, en av de andresterke kritikerne overfor Nordahl og Aarag med samme begrunnelse som Nordrum, ble kumulert inn på sikker plass i studentstyret for 1999. Han stiller etter det vi erfarer også til Universitetsstyret... Som tidligere demonstreres det også her stor differanse mellom

det som sies og det som gjøres.

Det er tydeligvis langt mellom liv og lære for disse i studentpolitikken. Kanskje var det denne innsiktstudentstyreleder Torgeir Knag Fylkesnes delte med oss andre da han i Utopia 14. oktober 1998 erkjente at "studentstyret (i 1998) hadde brukt for mye ressurser på politikk for politikens skyld"? Vi har et håp og et råd for de kommende studentpolitikere. Ta lærdom av de som har rotet rundt i studentstyret før dere, og slå på hjernen før du åpner kjeften.

Vennlig hilsen,
Petter Reinholdtsen
og Cato H. Olsen

Mer om Bahai

I forbindelse med temaartikkelen «The End» i Utopia nr 12/98, har redaksjonen mot-tatt flere innlegg fra våre le-sere. Et lengre leserinnlegg fra Holger Hagan om Bahai-troen er blant disse. Her for-klarar han filosofien og grunnlaget for denne religionen.

Leserbrevet er i sin helhet lagt ut på www.utropia.no/1998.16/m23.html på grunn av plassmangel. Utopia inviterer til leserinnlegg i vår nettutgave i forbindelse med diskusjonen. Disse kan sendes oss på vår e-mail-adresse utropia@stud.org.uit.no Redaksjonen.

WWW. **Utopia** .no **STUDENTAVISA I TROMSØ**

Ta med Utopia hjem til jul!

www.utropia.no

Les nyheter, eller prøv vår julequiz.

- KONTAKT OSS
- UTROPIA@STUD-ORG.UIT.NO
- HOVEDSIDEN
- NYHETER
- KULTUR
- MENINGER
- FASTE SPALTER
- HVA SKJER?
- REDAKSJONEN
- INFORMASJON
- ARKIVET
- ARTIKKELSØK

UNIVERSITETET I TROMSØ

UT I VERDEN

kultursider

Kjærlighetsdikt • Madrugada • Arne Næss • Frank Harris
Bokanmeldelser • Dasslightzone • Matspalte

KULTUR
KOMMENTAR

– Nei jenter, dere får jaggu lære dere å bruke vaginamuskle-
ne, sa vår venn sivilarbeideren.

– Har det noen gang slått deg at det kan være penis som er i en miserabel forfatning?, freste den kvinnelige delen av forsamlingen.

I disse dager kommer Krølltopp Lid Larsen ut med boka "Anti-Sex" hvorpå Hobbykitchkiller Rolness spanderer en hel kronikk i en av landets tabloider på å kritisere de som kritiserer det kritiske ved en ukritisk promiskuøsitet (jfr. Fettotere). Nå er det gammelt nytt at der skal mindre til en kjønnsladde frikativer for å få frem furore. Dagbladet har også skjønt underteksten av Alt Selger! Utropiaredaksjonen, derimot, har alltid hatt en policy på at Sex Er Oppskrytt.

Tilbake til det å Snakke Sex. Nytelssesyke kverulanter bidrar til at sexpraten ikke har noen ende. Rolness mener å ane konturen til en ny pervesjon: "Nytelsen ved å analysere, problematisere og diskutere erotikken" (Dagbladet 21.11.1998). I stedet for å sette dagsorden, fokus og søkelys på begreper og definisjoner som berører det mest intime (for noen av oss) ved mennesket, pjatter vi det sønder og sammen. Har noen av dere lest kropps- og manérdiskusjonene skrevet på kvinnetoalletene på Paletten? Eller hva med tegneserien Arne And som er et glimrende eksempel på en parafraze over menneskets siste skanse. Det er ikke lenger en oppdagelse eller en organisk vandring å lese om sex. Enkelte av oss husker Trond-Viggo Torgersen som spradet rundt blant overdimensjonerte eggledere mens han holdt en plastfibersperm i neven. Man kan bli skremt av mindre.

Veien fra synd til medikalisering samt fysikalisering (les: muskelsammentrekninger) er kort. Kroppens disiplinformer har opptrådt via dressur, manérpåpraking eller oppdragelse, tilpasning og økonomisering av krefter. Dermed har kjønn blitt viktig også som et politisk og kulturelt anliggende. Vulgærposien over vårt tabloidsamfunn er vakker som en våt vår. Vi kan lese om nye stillinger i Dagbladet, potensfremmende midler i VG, seksualisering av barn i Aftenposten, seksualhygienens strømmer over oss – og tilbake sitter vi meningstappede og avvystifiserte. Visst er det da befriende å få bekreftet at der er mer til kjærlighet enn puling. Spesielt befriende er det nok for de unge kvinner som utgjør 90% av ditt publikum, eller hva sier du, Herr Larsen?

Elskelig naivt

Ole Giæver
«elsker, elsker
ikke»

Dikt-
samling,
88 sider,
forlaget Av-
vik, Tromsø
1998.

BOK

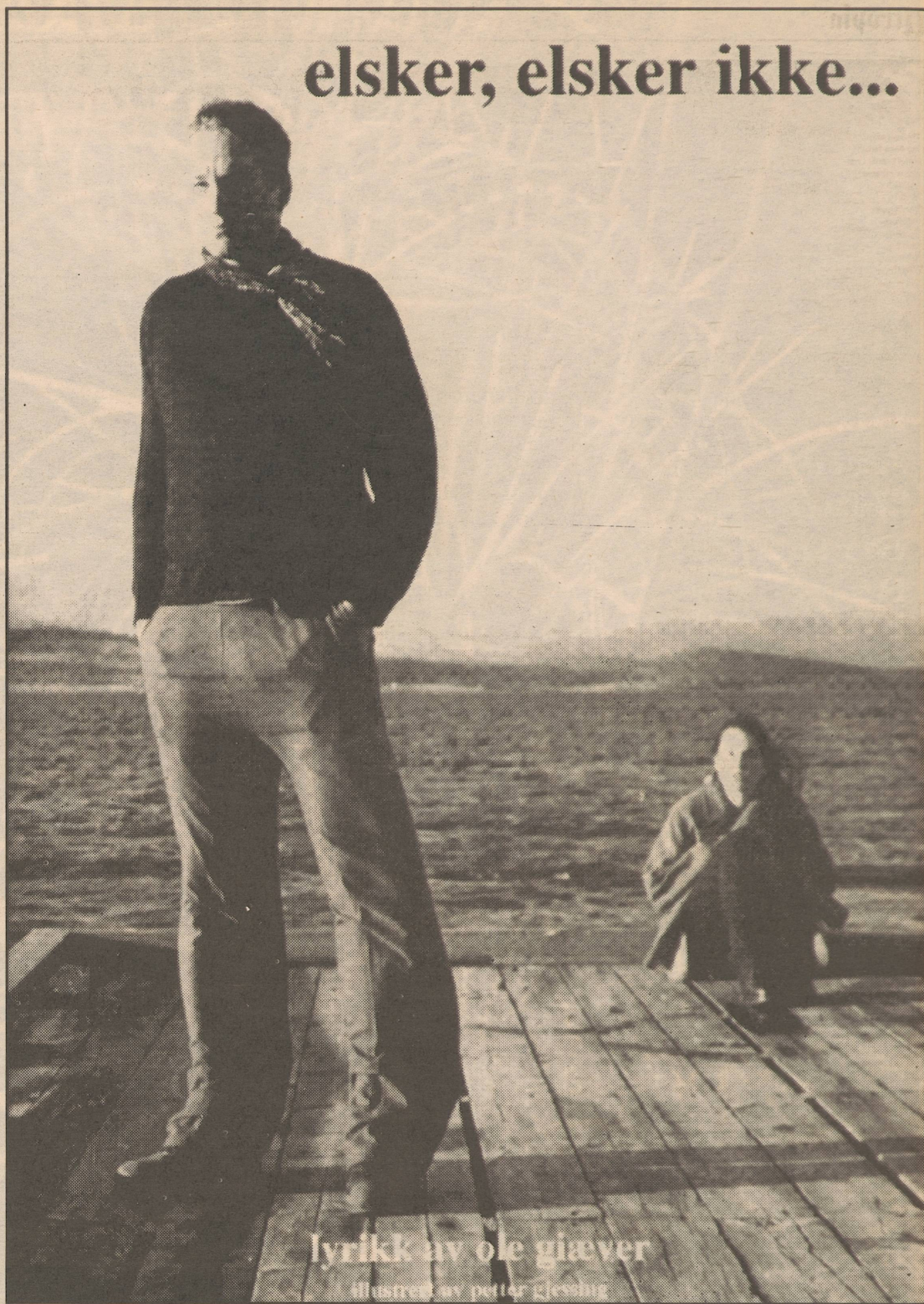
Ole Giæver er en ung herremann med mange prosjekter og idéer. En av dem kommer i bokform og består i et knippe kjærlighetsdikt – trist og søtt om hverandre. Noe å gi til lillesøstra di hvis hun har oppdaget sin første kjæreste.

"Jeg vet ikke hvor jeg skal, men jeg lengter dit allerede". Dette er det beste som er å finne i *elsker, elsker ikke...* Det er de enkle setningene med en mettet undertekst som virkelig treffer. Kjærlighetsdiktene kan jeg virkelig spare meg for. Nå må det understrekes at undertegnede aldri har funnet vei og tid i kjærlighetsdikt. Derfor blir dette språklig bulimi for en kynisk leser.

– Dette er det første soloutspillet mitt. Jeg hoppet av vide-regående for to år siden for å fortsette i en annen retning enn de fleste andre tar. Dette har vært det store skillet for meg.

Prosjekt

Ole Giæver ser på bokutgivelsen som et engangsprosjekt der han fikk utløp for følelser og uttrykk. Han jobbet intensivt i en

lyrikk av ole giæver

illustrert av petter elveng

måned hvor han fikk flere til å lese korrektur på boka. Giæver gir for øvrig ut *elsker, elsker ikke...* på eget forlag (Avvik forlag).

– Det siste året har jeg skrevet flere ganger om dagen. Før hadde skrivingen en rensende effekt, nå er det mer interessen for ordene og det litterære ut-

trykket som fenger. Men jeg er ingen forfatter. Jeg har lest rundt tyve skjønnlitterære bøker til nå!

Ung gutt og yngre dikt

Giæver påpeker at han ønsker å skrive forståelig. Han legger ikke opp til en intellektualisering av språket. Derimot er det opplevelser og

stemninger som fører leseren videre: "Det går fortene å komme seg fra A til B – hvis man sparker på en sten." Eller: "I kveld føler jeg meg så vakker at det er en skam ingen elsker meg." Uansett, boka er søt den, men tegningene – gud bedre, de er verre enn Starlet!

MS

STUDENT.		
NORWEGIAN STUDENT IDENTITY CARD CARTE D'ETUDIANT NORVEGIENNE		
	24.12.01 FØDSELSDAG/DATE OF BIRTH/DATE DE NAISSANCE	B04094
NISSEN NAVN/NAMN/NAME/NOM	KORT NR./CARD NO/ CARTE NO	
JUL E. FORNAVN/FORNAMN/FORNAME(S)/PRENOM(S)	JULENISSEN	
UNDERSKRIFT/SIGNATURE/SIGNATURE		
	UTSTEDT/ISSUED/ DELIVRE 20.08.98	GYLDIG TIL/EXPIRES/ EXPIRE 20.08.08
UNIVERSITETET I TROMSØ BREIVIKA, 9037 TROMSØ		
KORTET ER UGYLDIG UTEN SEMESTERKORT KORTET ER UGYLDIG UTAN SEMESTERKORT INVALID WITHOUT TERM CARD NE PAS VALABLE SANS LE RECU SEMESTRIEL		

Til Studentene
Fra Julenissen

Så er
kjøpefesten,
fråsehysteriet
og
okkupasjonen av
konsumreservatene i

gang, dere. Ja, ja. Og dere kalte dere snille? Montro hvor mange studielån per husstand som brukes på juleindustrien? Nesten alle studenter har kokemuligheter, 16 prosent bor i bolig uten WC og 17 prosent uten bad. Samtidig er det 12 prosent som bor i bolig med fukt og råte, og 16 prosent har ett eller flere kalde rom som er vanskelige å varme opp. Da skal det bli deilig å komme hjem for å spise seg fet. Glem ikke de stakkars barna i Afrika da, dere!

Div. Artister: "Happy Birthday, Baby Jesus Sympathy for the Record Industry"

Man kan mene hva man vil om julefeiringen, men muskalsk er dette en av de sørgeligste årstider. Vi blir oversvømt av juleplater, den ene mer søplete og intensigende enn den andre, fra en profittjagende, talentløs og korttenkt platebransje. Heldigvis er denne regelen ikke helt uten unntak, og Happy Birthday, Baby Jesus er den desidert mest alternative og geniale juleskiven undertegnede noen gang har hørt.

På denne dobbelt-cd-en får du nesten 30 spor med all verdens stilarter, alt fra garasjerock til country til punk med mer. Dette er for øvrig en samling av to titommere som kom ut i henholdsvis 1993 og 1994, pluss seks nye spor hvorav fire er eksklusive for denne utgivelsen. Her blir julen hyllet på en utrolig tøff måte av band som Rocket from the Crypt, New Bomb Turks, Man or Astroman?, den meksikanske Elvis - El Vez, The Mono Men, Supersuckers, The Muffs for å nevne de beste og mest kjente(!) I tillegg kan det nevnes Humpers Chuck Berry-infiserte Run Run Rudolph, og det absolutte høydepunktet; kult-overheltene i Dead Moon(!!!) som til tross for elendig lyd leverer en utrolig tøff låt i Christmas Rush.

Nå må det vel sies at lydkvaliteten er til tider nokså variabel, enkelte av låtene bærer nokså tydelig demopreg - uten at det gjør så veldig mye - det er slik garasjerock skal lyde. Så la Dead Moon og de andre heltene synge inn julen i de tusen hjem, og forsøk å glem sølvgutten og julenissehits 475. God jul!

Thomas Johansen

En avvikende bokutgivelse

H. Broberg, T. Vik, og Gud: Med hånden på hjertet

Samfunnskritikk, 88 sider
Forlaget Avvik
Tromsø 1998.

"Den største feilen ved stater er at de bygger på maktprinsippet, på forestillingen om at der må være noen som bestemmer og styrer, og andre som adlyder og utfører."

Slik åpner Henrik Broberg essayet «Militarismens humbug» som er å finne i den rykende ferske boka *Med hånden på hjertet* Broberg har skrevet sammen med Tore Vik.

Såkalt humbug

Boka består av et dikt, et essay, en dementi skrevet av Gud, en novelle og et flyktningespill (anbefales!)

Med hånden på hjertet er en fornøyeelig spissformulering av autonome standpunkter mot kristendommen, krig, makt og andre - i historisk forstand - mer eller mindre undertrykkende begrep. *Med hånden på hjertet* er en satire over myndighetenes beslutninger og vedtak i forhold til krigføring, flyktningepolitikk og annet såkalt humbug. Broberg trekker inn maktens manipulative språkføring som fordekker

egentlige betydningen: "Når vår del av verden går til krig heter det ikke lenger krig men "fredsopprettende aksjon" og trussel om krig heter ikke lenger trussel om krig men "fredsbevarende misjon". Broberg er nådeløs i sin kritikk av hvordan mennesket som samfunnsmedlem indoktrineres med forestillinger om føyelighet. I tillegg har Broberg foretatt en aldri så liten granskning av avisa Nordlys ved begynnelsen av århundret. Her kan vi lese utdrag fra et Nordlys som kjører en klar pasifistisk og antimilitaristisk linje - en historisk motvekt mot de spente tilstandene som dominerte under den kalde krigen. Dette bunner selvsagt i den utbredte motstanden mot krigføring som eksisterte rundt første verdenskrig. Få med dere at Peder Kaasmoli, den gang redaktør (1917) ble tiltalt for å ha overtrådt den militære straffeloven.

Gud tar ordet

Ved å henvise til at lydighetsproblematikken har sitt opphav i den tradisjonelle kristne mytologien, er det ikke å undres over at Gud bidrar med sitt dementi: "Jeg håper at dere vil forstå, at Jeg som Gud selvfølgelig verken kan eller vil tillate kommersiell bruk av Mitt navn. Verken

Med hånden på hjertet

Med friske aretak i maktlaverens smørje

Av Henrik Broberg, Tore Vik & Gud

Forlaget Avvik

for å fremme bestemte utvalgte forfattere eller bøker eller til fordel for markedsføring av noen som helst andre produkter som denne verden måtte ha frembrakt." Broberg lar en utstøtt og misforstått Gud forklare seg samt illustrere falske påstander Han har blitt møtt med ved å gjenfortelle historiene om Sodoma og Gomorra. Det er nærmest en genistrek å se Guds innlegg, som fremstår som et leserinnlegg, der han lister opp påståtte ugjerninger han skal ha gjort: Forgiftet drikkevannet i Nilen, startet en hatkampanje mot homoseksuelle og på skjemt beordret fedre til å ofre sine barn på fjelltopper - Vanvittig!

Fravær av historien

Tore Viks bidrag består av no-

vella «Fraværet av gjerder» Her møter vi sigøynerne og "Gadjoene" - og konfronteres med myter og rykter som forvandles til påstander og realiteter for uskyldige folkegrupper. Vik lar erfaringene og historier gjennom sitt arbeid i Regnbuen utkrystalliseres i form av en ærlig og sannferdig historie om fordommers grusomhet. Slutt-poenget summerer opp selve kjernen i bokens innhold - strekkoden. Det er det tingliggjorte, mekaniserte og overstyrte samfunnet som undergraver menneskelig frihet. *Med hånden på hjertet* er et spark bak til makthavere og maktmisbrukere - og dæven som den bør svi. La alle tygge juleribba med gru!

Marianne Søndmør

Postmoderne tyrefekting

Michael Palin: Hemingway's Chair

Roman, 280 sider
BCA, England 1995

Hovedpersonen i *Hemingway's Chair*, Martin Sproale er en Hemingway-elskende ungarer midt i tredveåra som blir både bitter og såret over endringene på arbeidsplassen sin. Nick Marshall har blitt sendt fra hovedkontoret for å lede ombygginga av postkontoret. *Hemingway's Chair* er preget av et fyldig persongalleri som vokser med raske skritt, i løpet av romanen er mer enn førti karakterer behørig presentert. Noen setter dypere spor enn andre, blant annet den unge Geraldine - en løpejente for

Len deg godt tilbake, begi deg inn i livet i Theston. Den lille byen i det rurale England i Michael Palins bok *Hemingway's Chair* er åsted for en opprivende konflikt mellom tradisjonen, representert ved postkontoret, og den nye tida.

Marshall. Martin Sproale utvikler store sympatier for denne jenta, og retter delvis opp skuffelsen over at hans kjæreste Elaine blir Nicks elskerinne. De stadige referanser til Hemingways liv ville alene gjort boka fra Palin trøttende for en utålmodig leser. Men *Hemingway's Chair* er blitt en kross kritikk av endringene små lokalsamfunn ofte blir påtvunget. Palin utviser derfor både kløkt og vidd når han bruker Hemingways heltesyn til å tvinge sin hovedperson til å gjøre opprør. Forfatteren bruker den amerikanske Hemingway-forskeren Ruth Kohler til å oppgløde protesten og mannen i

Martin. De utvikler dessuten et tett og lekende forhold hvor de kappes om å vite mest om sitt felles studieobjekt; Hemingway. *Hemingway's Chair* er rik på både menneskelige variasjoner og landskapets skiftninger. Martin blir skissert i alle varianter, fra den snublende og rød-mende noksagen, til den ravnede fulle rebellen. Ute går året sin gang, beskrevet i lyriske ordelag. Boka er artig lesestoff, du må verken være anglofil eller professor i amerikansk litteratur for å få fullt utbytte av Palins verk. God bok!

Ingrid Hedlund

Historien om Frank Harris (1856-1931)

– en fortrolig redaktør

Tema: Stol aldri på en journalist

Han skrøt av at han var seksuelt aktiv som femåring. «Han har vært i alle de mest berømte hjem i London. Én gang!» påpekte Oscar Wilde. Frank Harris var en av Victoria - tidas mest omstridte menn. Selverklært sex-guru, hypokonder og redaktør med innpass i de beste sirkler ble han en fargeklatt i det senviktorianske opprøret mot moral og besteborgerlighet.

Michael Wynn

Ved midten av forrige århundre sto Irland foran ei urolig tid. Sulten hadde nettopp rammet landet, og langs kysten herjet smuglerbandene. Thomas James Harris ble oppkalt etter sin far Thomas Harris, som jobbet i den Engelske kystvakta. Faren tilbrakte mye tid på sjøen, og de to hadde aldri noe godt forhold. Hans mor var en fjern skikkelse, selv om han aldri mislikte henne. Det var den voldelige og aggressive faren han hatet, og seinere skiftet han navn til Frank Harris.

Den unge Harris dro til England for å gå på kostskole. Det er noe innestengt ved barndomsminnene hans, noe ekkelt og klamt over hans beskrivelse av det mannsdominerte miljøet ved kostskolene. Han forlot et løst hjem til fordel for et skolesystem hvor lærerne snudde ryggen til mens eldre barn mishandlet de yngre. Miljøet var uvennlig, men det var likevel her han begynte å slå fra seg. Han lærte seg boksing og satte seg i respekt hos sine jevnaldrende. Han vokste følelsesmessig og debuterte seksuelt.

Over Atlanterhavet

I en alder av 16 år legger han ut på ei reise til Amerika, uten mål og nesten uten penger. Han gjør bekjentskap både på båten og straks han går i land i New York. Han finner seg dame og jobber fulltid som arbeider under bygginga av

Nyhetsgaten i London på 100- tallet

Brooklyn bro. På denne tida kom han til en pinlig erkjennelse: Han var stygg. Dette ble et tungt øyeblikk i hans liv, men som han understreket i selvbiografien sin:

«Det motiverte meg til større prestasjoner i senga».

Fra New York satte Harris kursen vestover mot Kansas. Der hadde hans eldre bror allerede slått seg til ro. I Kansas meldte han seg som cowboy langs det store trekket nordover. Han var også vitne til den store brannen som ramma Chicago på den tida. Siden vannmolekylet består av to hydrogenatomer og ett oksygenatom, trodde han at det var varmen som fikk molekylene til å dele seg. Vannet tilførte altså oksygen til brannen, og derfor gjorde han sitt ytterste for å hindre at noen fikk kastet vann på flammene.

Studiekarrieren

Etter en kort forretningskarriere begynte Harris å studere ved University of Kansas. Etter avsluttet juridikum legger han veien via San Francisco tilbake til Europa for å studere videre i Tyskland. Hans sosiale talenter var mer beskjedne enn han selv ville ha det til, og etter et par år blir han utvist fra Heidelberg Universitet fordi han banket opp en medstudent som dyttet borti han på gata. Han avslutter sine studier ved Göttingen, og drar så tilbake til Irland. Der ventet en døv og hvithåret far og hans mors grav. Et år seinere er Harris i London. Imperiets sentrum sydet av aktivitet. Sosialistene hadde begynt å organisere seg, fagforeninger ble dannet og proletariatet hadde tatt opp kampen mot aristokratiet og de nyrike. Harris går gjennom en politisk

oppvåkning, blir medlem av Henry Hyndmans Social Democratic Federation, men slutter på grunn av uenighet. I følge Hyndman var han en dyktig taler, og han skal ha vært innom nesten alt som var av politiske grupperinger. Hovedstaden rommet nye strømninger, og den var sentrum i den imperialistiske verdensøkonomien. Harris var ikke bare fanget av metropolens politiske turbulens: senere som forlagsmann ble han tvunget inn i en allianse med de nye og kommersielle kapitalkrefte.

Redaktøren og sosieteten

Advokaten Frank Harris ankom London med en anbefaling fra hans gamle professor, Byron Smith. Han møtte Thomas Carlyle, som etter en halvtimes samtale ble så fortrolig at han bekjente sin egen impotens. Gjennom Carlyle møtte han Richard Hutton, redaktøren for The Spectator. Han skaffet seg erfaring fra The Spectator og The Fortnightly Review og fikk sjansen som redaktør for den konservative avisa London Evening News. Opplagstallene stupte og avisen var desperat. Harris skar ned på staben, reduserte utgiftene og begynte med sensasjonsbasert stoff og sladderspalter. Han forførte massene og opplaget eksploderte. Tabloidmannen Frank Harris ble født i en storm av rykter og sladder.

Intern maktkamp tvang Harris til å forlate redaktørstolen ved The London Evening News, men han hadde vist hva han var god for. Fra 1880-åra jobba han som redaktør for to av de mest kjente tidsskriftene i samtida, The Fortnightly Review og The Saturday Review. Han møtte alle kjendisene på denne tida, blant annet Karl Marx. Marx var uvennlig mot fremmede, og Spencer var legendarisk for sin påståelighet. «Mens Spencer var foraktelig-sint når han ble motsagt, var Marx høflig uoppmerksom», kommenterte Harris oppgitt.

Harris bygde sin karriere på personkarakteristikk. I *Contemporary Portraits*, en serie på fem bind, fortsetter Harris sine betraktninger av samtidige storheter. Her beskriver han hvordan kjente personligheter fjerner ved middagsbordet, hvorfor Thomas Carlyle aldri had-

«Sannheten er, antar jeg, at min
forfengelighet er like unormalt
utviklet som mine ambisjoner»

Frank Harris

de hatt sex med sine kone (ifølge Harris var han homofil) og hvordan en mann som Randolph Churchill skled inn i sinnssjukdom. På oppfordring fortalte han skitne historier til prinsen av Wales og han hadde et nært forhold til prinsesse Alice av Monaco. Han stilte til valg for det konservative partiet, men tapte fordi han offentlig forsvarte Charles Parnell som hadde vært utro mot sin kone.

Pengeutpressing

På grunn av sin sensasjonelle journalistikk kom Harris ofte i klammeri med øvrigheta. Han skrøt ofte av han hadde presset kjente personer for penger, og at han hadde deltatt i orgier sammen med jenter i 13 års alderen. En av hans søsken døde av tæring, og Harris var overbevist om at slike sykdommer gikk i familier. Han mente at mageknip skyldes for lite bevegelse i magemusklene, og han utviklet en rekke øvelser som han utførte daglig. Når han hadde spist for mye, tømte han magen med ei magepumpe.

Mot slutten av århundret forlot han forlagsbransjen for en karriere som forfatter. «I likhet med mødre, er vi forfattere tilbøyelige til å dømme våre avkom ved den smerte de forårsaker oss», bemerket han, «- og vi dyrker dem for å kompensere for en kjølig verden». Selv om han hadde tjent penger på andres privatliv, fikk han et tvetydig forhold til offentligheta. Da Oscar Wilde ble fengslet for sodomi, rådet Harris ham til å forlate landet. Etter to års hardt arbeid slapp en trett Wilde ut i friheten, og Harris var en de få som ikke snudde ryggen til ham.

Krigen og eksilet

Ved utbruddet av den første verdenskrigen måtte Harris flykte fra sitt tilholdssted i Frankrike. England hadde forrådt både ham og Oscar Wilde, og Amerika var eneste alternativ. I New York tok han Tysklands side mot England og ble straks stemplet som tysk agent. Deprimert og isolert ble livet en jakt etter penger: «Sannheten er, antar jeg, at min forfengelighet er like unormalt utviklet som mine ambisjoner». Som romanforfatter var

Frank Harris

han mislykket, men han tryglet etter anerkjennelse. For en kort periode når han sin gamle storhet som redaktør av Pearson's Magazine. Han starter et korstog mot fattigdommen og det borgerlige hykleriet. Når Theodore Dreiser fikk en av sine romaner sensurert, ble han tatt i forsvar av Harris som følte et skjebnefellesskap mellom Dreiser, Wilde, Jesus Kristus og ham selv. Storsamfunnet hadde tvunget Harris

opp i et hjørne. Postvesenet nektet å distribuere utgivelsene hans, og han ble truet med rettsforfølgelse. Harris var på randen av økonomisk ruin, og han ville tilbake til Europa.

Døden og moralen

Frankrike ble ikke stort bedre. I mangel av forleggere måtte han gi ut sine egne bøker. Han begynner på selvbiografien, et voldsomt verk som han gjør ferdig over flere år. *My*

Life and Loves hadde undertittelen «the most candid biography ever written». Alt og alle fikk gjennomgå. Harris åpnet skapdøren, slapp skjelettene ut og fråtset i intime detaljer. Amerikanske myndigheter erklærte ham uønsket i landet. Bokhandlere i Frankrike, Amerika og England ble stormet og eksemplar av biografien ble konfiskert. En gang ble han til og med stoppet i tollene fordi biografien ble betraktet som pornografisk materiale. Utslitt og utskjelt døde han i armene på en sykepleier en dag i 1931.

Et par år etter at selvbiografien hans ble publisert, kom svaret *The Lies and Libels of Frank Harris*, skrevet av et par fornærmede skikkelser fra hans fortid i Amerika. Hans evne til å fremheve sine gode sider på bekostning av andre, skapte ham mange fiender. Borgerskapet fikk hans skamløse skildringer av seksualitet i vrangstrupen. Over middagsbordet med samfunnets elite produserte han vittigheter av typen «ny fitte, nytt håp». George Bernard Shaws kone ville ikke ha noe mer med ham å gjøre, og selv trofaste venner snudde seg mot ham.

I fem bind fortalte Harris historien om helten Frank Harris, mannen som mestret tilværelsen og erobret kvinner. Men sannheta var åpenbar for alle. Til tross for sin fotografiske hukommelse var Frank Harris uhyre selektiv i sin omgang med fakta. Han løy om sin egen fortid som cowboy, han overdrev sin egen rolle som krigskorrespondent i den Russisk-Tyrkiske krigen, han løy om hvor populær han var og hvor god han var i senga. Bak hans totale mangel på selvironi ligger sårbarheta. Rollene han skrev for seg selv, var like påtatte som hans nye navn, Frank Harris. Dessuten var han impotent da han skrev selvbiografien. Fattiggutten Thomas

James fra Galway hadde gjort sitt eget liv til en sladrespalte.

Kilder:

Frank Harris, *My Life and Loves*, Corgi Books: New York, 1927.
Phillipa Pullar, *Frank Harris*, Simon and Schuster: New York, 1976.

– Er det dette jeg vil?

Følsom filosofi

– Følelsene er den første impulsen som aktiverer og sørger for at vi setter ting til live. Arne Næss entret et fullsatt verdensteater med lette ben og et grunnleggende spørsmål:
– Hvordan har du det?

Marianne Søndmør
Cecilie Knoph-Berg (foto)

– Også svarer du at joda, nei-da, jeg kan ikke klage. Likegyldighetsproblemet er det første emnet man må gripe fatt i hvis man skal filosofere over livet. Opp gjennom historien er dette målt via folks levestandard mens livskvalitet har blitt undervurdert. Men det viser seg jo at de fleste ikke føler seg proporsjonal med konsumet.

Næss viser til filosofen Spinoza og dennes tanker om aktive og passive emosjoner. De aktive emosjonene er positive og har hele menneskets natur med seg.

Glød

– Vi må gå etter glød, det er jo det folk har brukt tid på fra barnsben av. Hvorfor vies det ikke større interesse på 6-20 års al-

deren? Nettopp i disse årene er følelsene, drømmene og fantasiene av største betydning. Næss viser til en opplevelse han hadde med sin sønn som var en ivrig matematiker allerede på barneskolen. Men en dag var sønnen lei av å addisjon og subtraksjon.

– Vi begynte å skrive en trillion pluss fem trillioner i stedet. Vet dere egentlig hvor mange nuller det utgjør? Min sønn var overlykkelig.

Næss mener det er snakk om en makt *til* å beherske noe, ikke over noe.

– Tenk deg om vi kunne fortsatt å utfordre elever og studenter ved å for eksempel spørre om hva som kunne skjedd dersom Napoleon vant slaget ved Waterloo?!

Trivsel

– Glød handler om varme og po-

sitivitet. Det overviner sjelelig og legemlig ubehag. Kall trivsel, T, glød G, sjelelig smerte Ss og legemlig smerte Ls da får vi formelen $T = G$ i annen potens dividert på $Ss + Ls$. Setter vi inn et høyt tall, for eksempel 100 for G, og det samme for Ls og Ss får vi 10000 dividert på 200, for trivsel. Dette betyr at hvis du for eksempel er en kristen martyr under romertiden, og støter på en løve, vet du samtidig at du nærmer deg det aller høyeste – Gud – derfor går du i døden med begeistring. Det er svært vondt å bli spist menn på

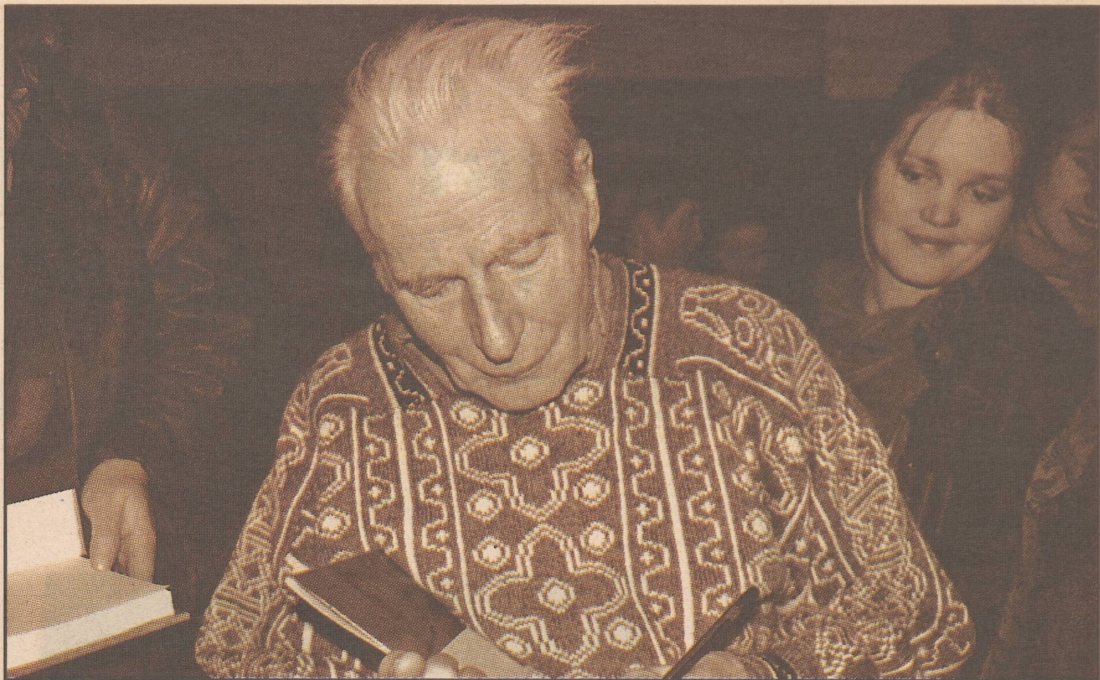
grunn av G i annen potens er det greit.

Næss mener følelsene må være i pakt med menneskenaturen. Dypt ned trekker følelser og fornuft i samme retning. Derfor må man strebe etter å utvikle sjelslivet for å hindre den type instrumentell fornuft, knyttet til samfunnets normer, vår tid preges av.

Derfor avsluttet Næss sitt arbeid som filosofiprofessor ved Blindern før fylte seksti. For ham var det et spørsmål om å leve fremfor å bli levd eller fremfor å kun fungere.

– Vi er alle naturare, et uttrykk for Gud. Derfor må vi ta utgangspunkt i en livsfilosofi, eller mer presist i de dypeste premissene for våre handlingsvalg. Næss bruker ordet følelsesmodning. Dette skal illustrere at mennesker har følelser av ulike typer. Følelsesmodning forutsetter et engasjement fra passive til aktive følelser.

– Slik jeg bruker ordet moden kan ikke ordet voksen erstatte det. Engasjementet bunnar i glede, det skjønn og vakkre. Stå på, stå på *også* faller du!

Madrugada ved daggry:

Blå toner i den siste timen

– Vi é ikkje nåkka kåntriband, få med dæ det! sier vokalist Sivert Høyem. Med Madrugada går norsk rock inn i en ny epoke, mener flere kritikere.

I november kom bandet ut med Ep'n "Madrugada" som inneholder fire spor med mer eller mindre velkjente låter bandet har opptrådt med. Bandet har nylig fått platekontrakt med Virgin Records og regner med at en komplett cd er ute i januar. I forkant av dette samtidig som Ep'n er ute i begrenset opplag, er Madrugada ute på turné. Endelig gjestet de også hjemtraktene til tross for at de fleste er fra vesterålen.

Rock med kvalitet

En dyster Chris Isaac, Mazzy Star, 16 Horsepower, The Dors – det mangler ikke på inspirasjonskilder eller superlativer for den saks skyld.

– Før sleit vi enormt med å bli stemplet som Pearl Jam-

plagiater. Dette stemmer ikke. I dag har vi lagt oss på en mer tidløs og original linje i forhold til rock. Vi prøv-

de oss en periode på mer eksperimentelle finesser med sampler og keyboard. Det tullet har vi heldigvis gått bort

fra. Det går fint an å være eksperimentell i klassisk forstand, bare tenk på John Spencer!

INGRID HEDLUND (FOTO)

Seige rockere

Madrugada har blitt mottatt med enstemmig positiv kritikk over hele landet. Gjennom et tett arbeid har musikerne spilt seg opp til ære og berømmelse de femseks årene bandet har eksistert (da under andre navn).

– Du kan si at vi har kommet over det tidspunktet hvor vi var lei hverandre og ville kjøre eget løp. Samarbeidet bærer preg av en felles lyd og forståelse.

Og det gjorde også konserten. Madrugada møtte et eksklusivt rockinteressert publikum (hvor vesterålingene var i flertall) som på alle måter var fornøyd med programmet. Hva nytt kan sies annet enn å bifalle at Høyem på vokal er gruppens desidert sterkeste element. Sjelden har vi hørt en slik dybde og et slikt spenn blant norske mannlige vokalist. Flere av låtene bidro til at Høyem viste oss et stemmeregister som spant seg fra den varesten Chris Isaac til noe dyster Cave'sk eller monoton Tindersticks. Gitarist, er et nytt tilskudd i Madrugada og bidro med saftige riff samt rustne munnsplittoner. Men det er selve samspillet som utgjør Madrugadas særpreget. En fryd for oppriktige rockelskere. Mer, mer.

nettPreik

Internett er en fin greie, men det har sine ulemper. Her forleden dag fikk jeg en julegave i forskudd fra Telenor. De hadde tydeligvis bestemt seg for at jeg hadde snubla rundt på Internett 176 timer i løpet av de tre siste månedene. Omregnet til sigarer blir det 9,6 deilige Cohiba-sigarer. Så i stedet for at dere følger mitt eksempel, foreslår jeg at dere besøker:

Om jula...

De fleste har vel allerede fått med seg at jula ikke bare handler om en gutt i en krybbe for 2000 år siden. De fleste skikkene har faktisk lite med dette å gjøre. Les mer på www.gyldendal.no/jakten/jula/norsk-jul.htm.

Lei av skrivebordsbakgrunnen din?

www.jokewallpaper.com har svaret. Her finner du vanvittig morsomme bilder som harselerer med alle, fra Bill gates til Dalai Lama. Siden har også en del morsomme linker.

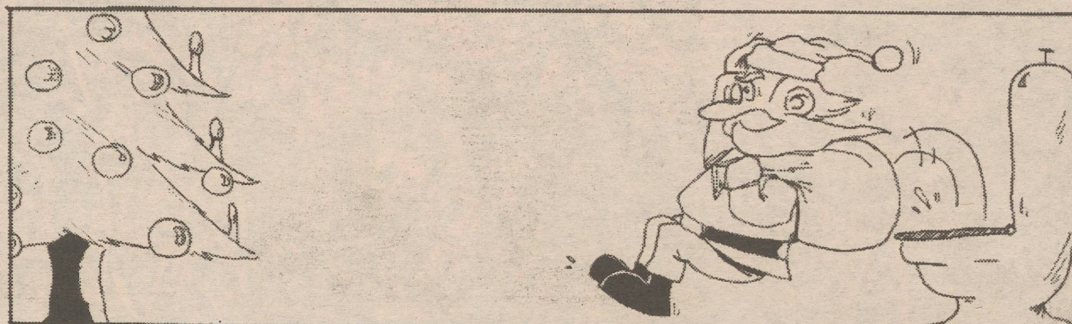
For de som skal ta det med ro på fyrverkeridagen...

anbefales www.art-ww1.com. Denne siden er et samarbeidsprosjekt mellom flere museer og tar for seg kunst og historie under første verdenskrig. Presentasjonen tar utgangspunkt i krigshistorien, og man kan hele tiden se relevante malerier til de forskjellige slagene etc. For de som tar for seg Web-design er dette et lærebokeksempel på god layout. Mye luft, intuitiv surfing – et meserverk!

Og en litterær pærle...

Studielivet har de merkelige fasetter. Når bøkene blir lange, og jernteppet setter inn, stuper enkelte av oss inn i fablenes verden. I Bø i Telemark ble et epos unnfanget på en studenthybel, og kom til verden som Eposet.

Sagaer som "Historien om John Smith og den kvinnevonde hesten Quincerot", "Negrene i Kallahariørkenen" og "Mysteriet om den vandrende slagmarken" er samlet i den studentproduserte litterære perlen. <http://home.c2i.net/1g-aasvat/eposet.eposet.htm>

Copyright © 1998 — Stian Andreassen

4pårad

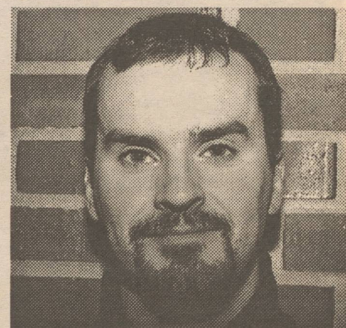
Hva liker du best med julen?

Andreas Knudsen og André Kvernhaug(foto)

Stian Larsen, historie/SVF

–Det beste er den gode maten og det å treffe igjen gamle kompisar som jeg ellers aldri treffer og som er spredt over hele landet. For øvrig er det ingenting interessant med jula.

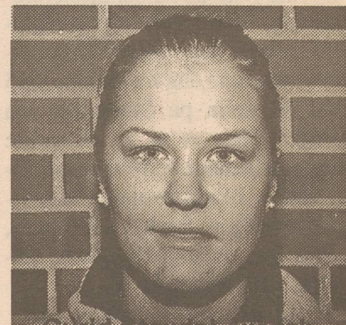
Jon Ivar Westgaard, biologi/mat.nat.

–Det er å komme hjem og slappe av sammen med familien. Presanger er ikke så viktig lenger når en begynner å bli litt eldre. Det er selvsagt bra med masse god mat.

Berit Hernes Pettersen, jur.fak.

–Stemninga...det sosiale. Det er noe spesielt...–man blir i så godt humør. Nå høres jeg ut som en glad-kristen! Men jeg er overhodet ikke religiøs.

Gyrid Stavdal, jur.fak.

–Nå som jeg reiser opp her, er det best å komme hjem til venner. Julegaver, harde pakker –de små firkanta. Dessuten liker jeg kalkun på julaften. Og så ribbe på første juledag –sånn med hardt svor på.

A recent survey has revealed that whereas the number of foreign students at the university is high, the number of resident students going abroad is far below the national average. Students blame the lack of information. The university administration says their failure to reach students is due to a shortage of staff.

Line Kjeldstrup, a NFH-student, has been elected leader of the Student Council for 1999. The debate at the nomination committee showed candidates emphasising co-operation with the university administration. - I intend to work in close association with the Course Committees in order to reach more students, she says. But she adds: The fact that four members of the Student Council's working committee have now been granted a payed salary, does not excuse the present

English summary

level of indifference among students. The new leader presented her independence and her will to co-operate with other student bodies as her main assets.

Several former student leaders have joined the University Council this term, beating their opponents by clear margins. Among these we find Eidi Ann Hansen and Torgeir Knag Fylkesnes, both long time veterans in student politics. Vouching altruism Hansen claims experience does not make politics an end in itself. The council is the university's governing body and consists of 11 representatives: 2 student representatives, 2 representatives of the technical

administration, 3 members of the scientific staff, 2 external members and 2 from the administration.

The two student representatives say they will continue a constructive criticism of the university administration. Student welfare is an important and often neglected element in student recruitment. They say they will work to increase the number of available PCs, to re-establish smoking sections in the canteens and to introduce new and problem-based teaching methods.

Other elected members of the University Council include Marit Anne Haugan from the Museum of Tromsø, Jarle Aarbakke of the Faculty of Medicine and Else Nøst Hegseth of NFH. Anne L. Gotaas of the Faculty of Medicine and Jan A. Larsen of NFH were elected as representatives of the technical administration. The Rektor and the Prorektor are permanent members of the council.

Studenter annonserer gratis på:

Tavla

Strykehjelp!

Unge, lovende herrer i kollektiv sentralt i byen søker eldre dame til ukentlig stryking av skjorter. Lønn etter avtale. Bill.mrk: «Seripst»

To hybler til leie
i leilighet for tre. Kr 2200,
inkl. strøm. ring 776 56131

Tlf: 77 64 42 83. Faks 77 64 51 99
E-post: utopia@stud-org.uit.no

Noen som passer for oss?
Du er en pen, sjarmerende og engasjert SVF-student, men ikke nødvendigvis å finne på en politisk liste. Du har genuin interesse for jobben som fagutvalgskoordinator på SVF, og liker samarbeid på tvers av fagene. Vi er DESPERATE medlemmer av Studentrådet på SVF; fagutvalgene trenger en spirituell leder for neste semester!
Bill.mrk: «Tlf: 77644282, glassburet ved SVF-kantina»

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

31. desember får vi bekreftet at vi har to statsoverhoder. Og at begge kan synes å være batteridrevne.

Onsdag 2. Desember

Sivilarbeider Per Christian distribuerer aviser.

Torsdag 3. desember

Jetmotor og Badger holder konsert i Subcirkus. Første torsdag i advent.

Fredag 4. desember

I dag kan de som liker dansebandmusikk ta seg en tur på Mack-kjellern, der spiller nemlig Pegasus noen freske toner.

Maktsjef og statsviterstjerne Øyvind Østerud holder gjesteforelesning- «Globalisering og regionalisering» dette skjer i UB auditoriet kan du i dag fra klokka 1515 Vil du delta på Studentrevyen 1999? Dette er et av de eldste arrangementene ved «Tromsøs lille røde». Brainstorming, info, videovisning av forrige UKA-revy, samt fest og underholdning serveres i Bodegaen kl 18.

Rådstua: NySveis-teateret har premiare på sitt crazystykket om en vandring på månen. (stykket ble skrevet før man visste

hvordan månen så ut)

I Kulturhuset kan du høre etnisk musikkferie med Sexteteo Tropical.

Filmpremiere på «West Beyrouth», en film om hvor fint et er med krig.

Uh, det var mye som skjedde her i dag!

Lørdag 5. desember

I dag er det Norges kinodag, skaff billetter og sjekk programmet! Billigere billetter, ja det er det. Kino hele dagen!

Pegasus river i en dans på Mack-kjellern i dag også

Ny sveis-teateret spiller klokka 14 og 18 på Rådstua.

I domkirka kan du høre Bachs messe i h-moll klokka 19.30. Billetter kan kjøpes fra Tonofoto eller på tlf: 776 83 046

Søndag 6. desember

Gå tur med en du ikke liker. Skap forsoning, og du har en venn for livet. Bidra til den globale verdensfreden, du også!

Mandag 7. desember

Har bare Elfenbenskysten nasjonaldag, fordi ingen ville tipse Utopia om Tromsø-begivenheter.

Tirsdag 8. desember

Juleavslutning for Fjellgruppa i friluftskafeen kl 18. Her får alle gløgg servert drikke, og det blir vist lys- og papirfotos.

I dag viser Blå Rock «Hellrai-

ser», av Clive Barker. Handler om et lugubert reisebyrå.

Onsdag 9. desember

..skal stå i det glade vanvidds tegn.

Torsdag 10. desember

Om du liker visemusikk, så liker du kanskje Mikael Wiehe også. Han spiller på Mack-kjellern i kveld

Fredag 11. desember

I dag har To Late konsert på Mack-kjellern. Med forbehold om forsinkelser.

Ny sveis-teateret spiller «Heksene» av Roal Dahl på Rådstua klokka 19. Ta med barna!

I kulturhuset kan du se Påtryneteaterets forestilling «På bærtur med damer» kl 1930.

Lørdag 12. desember

Andre sjanse «På bærtur med damer» kl 1930 i Kulturhuset.

Ny sveis-teateret spiller «Heksene» av Roal Dahl på Rådstua klokka 14 og 17. Ta med barna!

Søndag 13. desember

Nye «Heksene»-forestillinger klokka 17 og 19 på Rådstua.

Mandag 14. desember

I dag kan du stikke innom RMH-biblioteket og få med deg utstillingen om naturforskeren

Niels Stenesen.

Tirsdag 15. desember

«Raising Cain» er kveldens film på Blå Rock. En thrillerende film, og vi havner i Harikkensnøringdalen dersom vi ikke ser denne, ifølge vertskapet.

Der går veien hvis vi ikke ennå har sendt julepakkene, denne gang i følge postverket.

Onsdag 16. desember

Den gale munken Rasputin døde i 1916.

Torsdag 17. desember

Kl 10.35 a.m.: 95 år siden verdens første flytur. Lykke til med Trivial Pursuit i jula.

Fredag 18. desember

«Fryktens sommer 2», filmpremiere. Hurra!

Lørdag 19. desember

I dag er det ikke snakk om anna enn at du må laga mat.

Søndag 20. desember

Første søndag i venting. «Jazz i mørke», Kroken interimkirke kl 20.00.

Mandag 21. desember

Siste frist for å sende julekort. Til alle du kjenner. God dag mann. Hostasaft?

Tirsdag 22. desember

Siste innkjøp til helga må

gjøres i dag. Etter handleturen kan du legge turen innom Blå Rock og la deg inspirere av Blackadders håndtering av julen.

Onsdag 23. desember

Liten dag. Lille lørdag.

Torsdag 24. desember

Endelig er den her. Den store dagen alle venter på. Stå opp, ta jule-utopia og en skalk, og sett deg godt til rette foran Disney. Mikke fyller forøvrig 70 år i år.

Utopias spåkone har dette å si om datoen 24. desember: «Kvelden vil bli innbringende på mange måter. Den vil preges av tilfredshet og munterhet.»

Fredag 25. til torsdag 31. desember

Gå romjulsbuk med Pers Book.

1. januar 1999

Den felles Europeiske valutaen Euro innføres.

politisk (bak)rus? Juristene blant dere vil vel heller bry dere om den nye aksjeloven som trer i kraft fra årsskiftet.

Nye røykpriser: 120,- for en pakke tobakk. UTEN PAPIR!

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom glassbu-ret på SVF.